II. évfolyam. Arad, 1887. Szeptemberhó 13. Kedd. 248-dik szám.

Szerkesztőség:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjszabás szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz hordva:
Egész évre . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . . 6 frt.
Negyed évre . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . 7 frt — kr.
Negyed évre. . . 3 frt 50 kr.
Egy hóra . . . 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

A Tisza Lajos beszéde.

Arad, september 12.

A kormányelnök öcscse, a szegedi gróf, mint a hogy Tisza Lajost Szeged reconstrualoját a legjobban megérdemelt királyi kitüntetés óta megtisztelik, tegnap megjelent választói előtt és nyilatkozott a helyzetről és általában előadta nézeteit belügyi viszonyainkról.

Kétségtelen, hogy Tisza Lajos gróf, — mint a kormány fejéhez közel álló kitünőség, — tegnap a legfigyelemreméltóbb politikai enuntiatiót hallatta, s hogy ez a lehető legfontosabb esemény szinezetével bir, azt igen természetesnek találhatni, már csak azért is, mert a legutolsó huszonnégy órában, egyáltalán nem merült fel a legkisebb politikai jelenség, sem benn, sem kint, mely joggal követelhetné a publicziskáktól, hogy azzal foglalkozzanak.

E mellett még a Tisza Lajos egyénisége, bir azzal a sajátos érdekességgel, mely egy magasan gondolkozó főt őszinteségében a nagyrabecsülésig emel mindig.

Szeged város, természetesen, különben is ünnepet ült, hogy ujjáalkotóját körében tisztelhette, s azzal a megkapó melegséggel üdvözölte, mely a Tisza Lajos gróf és Szeged lakossága közti testvéries viszonynak egyik legszebb vonása.

Tisza Lajos beszéde nem sokban tér el, a választások alatt és után pártunk kiválóbb vezéregyéniségei által mondottakétól, s legfőbb jellege, hogy a külügyi, s pénzügyi kérdésekben azokkal csaknem szóról-szóra egyezve, locális érdekek erős jövőjét festi Szegedre nézve, nagy nyiltsággal és határozottsággal.

De mielőtt ezzel az ő szeretett, nagy müködési terének élőit lelkesedésre ragadta volna, mondott egy pár megjegyzést a hadsereg kérdésére nézve és ezzel határozott szolgálatot tett ujabban is, ennek a sokat és ellenzéki részről ok nélkül hánytorgatott ügynek, abban az értelemben, mely a mai viszonyok érdekében a lehető legkivánatosabb. Élesen itéli el azoknak a jól ismert tendentiozusoknak a tapintatlanságát, kik a véderő közösségét igyekeznek minduntalan megbontani, s e végből örökösen a nemzeti becsület megsértésévé akarnak felfujni olyan dolgokat, melyek magával a hadsereggel nem azonosak és csupán egyesek meggondolatlanságául lehet felvenni.

A magyar nemzeti becsület legfőbb őre a magyar koronás király, a ki akarja és tudja is azt tiszteletben tartani, — mondá zugó éljenek közt a nemes gróf. És mély igazság rejlik e szavakban, s incarnatióját képezi a józan magyar loyalitás fogalmának. Igen, a nemzeti becsület legfőbb őre a király, kinek koronás fején feltünik a haduri sisak is. Ezen nem fog ki szó, s a mi ellene támad, az már a közönséges prókátori raffinéria hatás vadászatában születik, s a pártczélok adhatnak neki tápot.

Ma tehát, mikor minden állam — Tisza Lajos szerint — szárazon tartja a puskaporát, sőt égő kanóczczal áll mellette, valóban végzetes könnyelmüség volna két táborban hordani fegyvereinket.

Ezután tért reá a nemes gróf, az ő hitvallására, mely őt egészen áthatja és a mely abban culminál, hogy Szeged érdeke, állami közérdek.

Ez áll most is az intéző körökben, mint közfelfogás, s éppen ezért Tisza Lajos még távolról sem tekintheti a Szeged érdekében létesitendő intézmények sorát befejezettnek.

Ezt a Tisza Lajos ajkairól hallva, Szeged nyugodt lehet, mert olyan férfiu mondja, a ki éjjel-nappalát áldozta a reconstructió idején Szegedért és a ki ma első harczosa a város minden kapható conczessióinak. Az ellenzéki lapok unos-untalan boszantó, amolyan barátsága, hogy izetlen háziur-történetekkel mindenféle üzleti pangással rémitő hirekkel üznek el Szegedtől minden vállalkozó kezet és erszényt, — nem bánthatja Szegedet, illetve nem árthat annak, a kinek életideálja Szegedet végleg és biztosan ujjáteremteni.

Szeged méltán örülhetett Tisza Lajos jöttének. Az uj város falai méltán viszhangozhatták nevét, mert az ő személyében Szeged legőszintébb és és legnagyobb barátja tért tegnap második otthonába.

„A csanádi főispánság.“ A makói „Maros“-ban olvassuk: Kövérebb kacsát régen löttek, s régen talaltak ujságvadászok türelmes olvasóik elé, mint az „Arad és Vidéke“ czimü ujság, fenti czim alatt, f. évi september hó 8-án megjelent számában. „Megbizható forrásból“ veszi ugyanis az értesitést, hogy Lonovics József, Csanádmegye főispánja legközelebb elhagyja állását. És a mindentudó ujság nem elégszik meg egy kacsával, hanem mindjárt meglövi a másodikat is, midőn con more kinevezi az uj főispánt s hogy a vadászat sikere teljes legyen, nyomban ráduppláz a harmadikra is egy uj jószágigazgató ártatlan személyében. Mi az egészben csak az „Arad és Vidéke“ olvasóit sajnáljuk, a kik bizony párthüségüknél fogva nagyobb kiméletet és több gyengédséget érdemelnének. Mert az ilyen kacsák elvégre is megterhelik az olvasó közönség gyomrát, s végeredményben elveszik étvágyát még a „Leibjournál“-tól is. Őszintén szólva, nem foglalkozhatunk komolyan laptársunk „megbizható értesités“-ével. A chablonszerü kifejezéssel élve azt kellene mondanunk, hogy „légből kapott“; többet mondunk s mégis a leggyengédebbet: a gyrém! Hasonlóképen nem méltatjuk figyelemre a lap másnapi számában „Kegyvesztett főispán“ czim alatt megjelent handa-bandákat. Mindezekre csak egy szánalmas mosolyunk a válasz. De van egy komoly megjegyzésünk Piaczi hireket költeni lehet, ezzel nem törődünk, de egy testületnek becsületében jogtalanul gázolni, ez nem tisztességes eljárás. Csanádvármegye tisztviselőit az „Arad és Vidéke“ visszaélés, hütlen kezelés és garázdálkodással vádolja. Valóban nem tudjuk, vajjon egy végvonaglásban szenvedő lap utolsó erőlködéseinek, vagy ama bizonyos önkivületi állapotnak, midőn az emberek beszámitás alá nem esnek, tulajdonitsuk-e piszkos vádakat? Annyi bizonyos, hogy az emberi lelkiismeret tiszta forrásából ilyen lelketlen ráfogás nem eredhet. Adatokat kérünk tisztelt ujság! Meg kell nevezni a tisztviselői kar corrumpált tagjait. Ki lopott, ki sikkasztott? halljuk hát! Azt megengedi nekünk az „Arad és Vidéke,“ hogy az ellenzék csanádmegyei vezére Justh Gyula orsz. képviselő, csak alaposan ismeri az itteni állapotokat. Nem akarunk pro vagy contra semmit e dologban koczkáztatni. Informáltassa magát az „Arad és Vidéke“ az ellenzék vezérétől, a kit felhatalmazunk és kérünk, hogy mondjon el minden rosszat, a mit csak tud a vármegye tisztviselőiről, nem kimélve senkit, inkább nagyitva, mint kisebbitve. Amit aztán hall, irja ki szóról-szóra az „Arad és Vidéke“ de ugy irja ki, amint hallja s nem ugy, a mint azt most saját lelkiismeretéből meritette. Mi nyugodtan várjuk az informátió eredményét . . .

„A Kölcsey-Egyesület“ és hibái.

II.

Előző czikkemben sulyt fektettem a könyvtárra, a titkár és pénztáros tiszteletdijaira. Ezekről szólok most és teszem meg inditványomat.

Az 1885-iki egyesületi év költségvetésében a titkár és pénztáros tiszteletdija fejében 150 forint, ezek irodai költsége fejében 101 frt 37 kr szerepel; 1886-ban a titkár és pénztáros tiszteletdija már 200 forintra volt emelve, a kettő irodaköltsége pedig már 124 forintra és 33 krajczárra rugott; tehát egy év alatt a költség ugyanazon munka mellett 72 forinttal és 96 krajczárral nagyobbodott, midőn az Egyesület maga csak 14 taggal — köztük 3 alapitóval — szaporodott.

1885-ben kiadott az Egyesület közmüvelődési czélokra 932 forintot és 81 krajczárt; 1886-ban már csak 668 frt és 83 krajczár jutott e rovatra, de ez nem is lehet másképen, mikor 1885-ben az Egyesületnek az év végén 2563 forintja és 77 krajczárja volt, mig 1886-ban a pénztár csakis 2262 frt 36 krajczárt mutatott fel. Az tehát bizonyos, hogy az Egyesület pénzügyi viszonyai hanyatlottak. Annyni már az eddigiekből is látható, hogy a takarékosság nem a „Kölcsey Egyesület“ gyengéje.

Már az első évben lehetett tapasztalni, hogy az egyesületi jegyző azért nem jár a gyülésekre és azért nem vezeti a könyveket, mert neki ingyen kell dolgoznia, mig a munka könnyebb és érdekesebb részével rendelkezők maguknak tiszteletdijat szavaztatnak meg. Oda is hagyta állását.

Fokozta az elégedetlenséget továbbá azon körülmény, hogy 1886-ban egy krajczárt nem adtak könyvtárra. Mindenre jutott pénz, csak könyvekre nem. Meg volt ugyan a könyvtárbizottság, de biz minden csak a jóakaratnál maradt. A bizottság megtette az ő jelentéseit és a választmány . . . . nem csinált semmit. Pedig a közönség részéről mindjobban nyilatkozott a könyvtár iránti érdekeltség.

A könyvtárbizottság ezen érdekeltséggel szemben lelkiismeretes dolognak tartotta valamit tenni. Rozsnyay Mátyás ur a könyvtárbizottság elnöke összehitta a bizottság tagjait és a könyvtár megnyitásáról gondoskodott. A bizottság az elnököt küldötte ki egy másik taggal, hogy keresné meg a város polgármesterét, hogy engedné meg, hogy a templom-utczai uj iskolaépületben, a polgári iskolai könyvtár-helyiségekben a Kölcsey-Egyesület könyvtára és a megyei muzeum elhelyeztethessék, egyuttal kegyeskednék az ugyis városi vagyont képező kettős könytárt és muzeumot vagyon- és tüzbiztonság követelte vasajtókkal és vasablakokkal elláttatni.

Salacz polgármester ur mindezeket megigéri, a mesterekkel méreteket vetet és elrendeli a munkát; mit csinált a tisztelt vezérférfiakból álló jelentéscsináló társaság? A közgyülés elé terjesztendő évi jelentésbe inditványképpen beszövi, hogy könyvtár- és muzeum helyiség bérlésére 160 forintot kér. A közgyülés, — mint rendesen — ezzel a jelentéssel sem foglalkozott; a kért 160 forintot tacite megszavazta és kivett egy helyiséget akkor, mikor arra szükség nem volt, mikor az az uj iskola előnyös fekvésével és termeivel össze sem hasonlitható és kidob 160 forintot csak azért, hogy többeknek boszuságot és egy párnak édes örömet szerezzen.

Es megnyilt-e a nagy garral hirdetett könyvtár. De hogy nyilt: a jó isten tudja, hogy mikor nyilik meg, hisz megint nincs könyvtárosa?

Ezekből láthatja a nagyérdemü közönség, hogy van itt egy kis baj. A „Kölcsey-Egyesület“ tagjai azon édes tudatban fizetik 2 forintnyi tagsági dijaikat, hogy a nemzeti müvelődésnek áldozzanak, de hogy ha egy „Egyesület“ évi jövedelmének egy harmadát kezelési költségekre forditja, ott nagy szabásu költekezések vannak. Neveli a költségeket még az az eset is, hogy az „Evkönyv“-be olyan felolvasást is felvettek, mely az aradi Kölcsey-Egyesületben soha felolvasva nem lett. Ebből is csak az látszik, hogy itt a a pajtáskodás nagyban divik: a kik benne mindenre szemet nem hunynak, azokat magyarul mondva: számüzik.

A „Kölcsey-Egyesület“ ma ott áll, hogy se pénztárosa se könyvtárosa nincs; tehát választás előtt állunk.

Oly pénztárost kell az „Egyesület“nek választani, ki ezt tiszteletből és nem tiszteletdijért teszi. Van még ilyen ember Aradon. Addig, mig az Egyesület a monographiával nincs készen, addig mig az Egyesületnek anynyi közmüvelődési dolgot kell segélyeznie nem szabad neki olyan nagyon generosuskodnia.

A pénztáros dolga, — bármit beszéljenek is a tiszteletdijak barátai és az azokra netalán számot tartók — nagyon csekély. Minden tagot egyszer évenkint beir a fő-

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(September 12.)

Zene.

(Magy kir. zeneacadémia. — Magy. kir. operaház.)

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Budapest, september 10.

A főváros mozgalmas zenei élete rendesen october vége felé szokott megujulni. Lázas verseny támad ekkor, mely a farsang alatt való némi megszakitással, eltart majdnem a tavasz végéig. A fővárosnak ilyenkor bőven kijut a zenei élvezetekből, sőt a legjavából. Mennyiség ugy, mint minőség tekintetében lépést tart a külföld világvárosaival. Nyolczvan-kilenczven jelentékenyebb hangversenyben válogathat a közönség, kivéve a zenecriticust, ki hivatalból élvezi végig valamennyit s talán ugyanannyiszor az operaház előadásait.

De az ember végre is örömmel tér viszsza tanulmányaihoz és kedvteléseihez két hónapi pihenő után siet felkeresni a müvészet csarnokait: ismét figyelemmel kisérjük hát a zenemüvészet világának felmerült eseményeit s találunk már is feljegyezni valót.

Fontos ujitás stádiumába lép e tanévvel az országos magy. kir. zeneacadémia. Erkel Ferencz igazgató, a magyar opera megteremtője, leköszönvén állásáról, helyébe Mihalovich Ödönt, a színészeti iskola igazgatóját nevezték ki. A két rokontermészetü intézetet azonban nem csupán az igazgató személyében egyesitették, hanem kilátásba van helyezve teljes összeolvasztásuk is. Ezzel a szervezési munkálattal az uj igazgatót bizták meg, kinek kinevezését zenei körökben teljes megnyugvással és bizalommal fogadták. Mihalovich erre, ez idő szerint, kétségkivül a legalkalmasabb ember. Nagy zenei miveltsége, melynek kiváló bizonyitékát adta „Hagbarth és Szigne“ operájával, és lankadhatatlan energiája egyaránt garantiát nyujtanak a személyéhez füzött várakozásokra. A zeneacadémiának az összes zenei tanszakok legmagasabb müintézetévé kell fejlődnie, egyesitve magában az operaiskolát is, teljes kiképzést adva növendékeinek. A zeneacadémia és opera-iskola tervbe vett fejlesztése, egyesitése közelről érdekli a vidéket is, mert ezek nem csupán a főváros iskolái; nagy contingest szolgáltat növendékekben a vidék is, honnan jórészt éppen a legtehetségesebbek kerülnek a magasabb kiképzésre s igy valóban nem lehet közönyös a tervbe vett ujjászervezés hire.

Kevésbbé kecsegtetők a viszonyok az operánál. Keglevich gróf intendáns feje körül folyton ujabb felhők tornyosulnak s a tervbe vett enquette alig fogja ezeket elháritani. Külföldi vendégművészek egész légiója fog nemsokára ismét szerepelni. Ezzel kivánja felkelteni a közönség érdeklődését, holott ez a folytonos vendégjárás elvesztette varázsát. Másfelől örömmel tapasztaljuk, hogy most már a munkálkodás élénkebb szelleme köszöntött be. Az augustus hó közepén megnyilt uj saisonban már kaptunk egy reprise t és egy ujdonságot. Elővették a három év óta mellőzött „Mesterdalnokok“-at és bemutattak egy egyfelvonásos vig operát: Grisar Albert „Jó éjt Pantalon ur!“ czimü kedves müvét. Utóbbira felhivjuk a vidéki nagyobb szintársulatok igazgatóinak figyelmét. Olyan munka az, mely könnyen betanitható s vele a zenei izlést fogják szolgálni Erről helyén volna nehány szó. A vidéki szinházak, rendesen az operette-ig jutnak az énekes müvekkel s igy természetes, hogy a vidéki közönség nagy része ezt a müfajt komolyan veszi s zenei izlésének mértékét ettől teszi függővé. Pedig ingoványos talajra épit. A vidék zeneizlésén sokat rontanak maguk a szinházak. mert rendesen leggyöngébb, legizléstelenebb operette-bohóságokkal saturálják a közönséget. Az igaz, hogy az opera oly költséges dolog, hogy még a főváros subventionált operaháza is alig birja, de van annak azért más módja is. Az operettet a könnyebb faju vig operától jórészt csak a zenei izlés választja el. Van akárhány vig opera, mely majdnem kevesebb költséggel és fáradsággal adható elő mint némely izléstelen nagy kiállitást igénylő operette. Itt van mindjárt az operaház ujdonsága, a „Jó éjt Pantalon ur!“ melyet minden valamire való operette társulat előadhat. Ha vidéken néha kisérletet tesznek operával az mindjárt „Lucia.“ „Traviata“ „Dinorah“ s több efélék, holott a finomabb zenei izlés ma már ezekkel is régen leszámolt. A „Jó éjt Pantalon ur!“ előadása alig járna nehézséggel. Van benne mindössze három női és három férfi szerep; énekkar semmi. Kell hozzá két sopran és egy mezzo-sopran női hang, két bassus, melyek közül egynek alig van énekelni valója és egy liricus tenor. Lássuk kissé közelebbről. Az opera szövegét Locroy és de Morvan irták s igen elmés. Cselekménye az egy felvonás szük kerete daczára szövevényes és mulattató situatiókban bővelkedő. Meséje a következő.

Velenczében, Tiritoffoló doctor háza előtt serenádot ad Lélis, egy Pantalon nevü bolognai kereskedő fia. A szerelmes dalolást magának tulajdonitja Lucréczia, a doctor felesége, nemkülönben gyámleánya Izabella, épp ugy Columbina, a szobaleány. A fiatal szerelmes a doctor leánya közelébe igyekszik jutni, azért czélja elérése végett kosárba rejtőzik s két hordár által valami ajándéktárgy gyanánt odaviteti magát. Lucréczia, a doctor felesége fedezi fel először a kosár szokatlan tartalmát s azt hiszi, hogy a szerelmes kalandor miatta tette meg ezt a veszedelmes expeditiót; azért kéri, hogy vitesse magát el. A doctor nem sejtve a kosár tartalmát, elakarja azt a szobaleány rejteni neje szemei elől az erkélyre, honnan lefordul a lagunába. A fiatal ember azonban már előbb kimenekült s uj rejtekhelyen várja a leánynyal való találkozás alkalmát. A doctor erre megtudja Lucrécziától, hogy ember volt a kosárban s igy azt hiszi, hogy a kosár elmeritésével gyilkosságot követett el. Ekkor toppan véletlenül a doctor elé a már előbb kimenekült Lélio, kit titkos rendőrnek tartanak. Lélio csakhamar bevallja, hogy ő Pantalon fia, a doctor leendő veje, ki történetesen még ismeretlen menyasszonya házánál sült fel a kalandjával. Ekkor a doctor borral kinálja meg, de uj tévedés folytán a bor helyett mérget itat vele. Hatása csakhamar jelentkezik is, mire a megijedt doctor az elájult, de holtnak tartott fiatal embert a divánba rejti. Ekkor jön Pantalon, hogy Lélio részére megkérje a doctor leánya kezét. Az éjszakát a divanon kivánja tölteni. Ejjel azonban megjelenik a szobában a doctor a szobaleánynyal, hogy a holtnak tartott fiatal embert valahogyan kivegye a divánból s tette elpalástolására a lagunába dobja. A zajra felébred Pantalon, a magához tért Lélio kibuvik a divánból s az éj sötétében heves dulakodás támad. Ekkor belép egy gyertyával Lucréczia és leánya, Pantalon felismeri fiát, Léliót, ki nem más mint Izabella vőlegénye. Az egész ügy szerencsés megoldást lel.

Ehhez a tréfás bohósághoz igen kedves finom zenét irt Grisar, melynek nem közönséges érdemét előkelő tulajdonsága képezi. Zenéje könnyed, pikáns, finom izlés és inventió szüleménye. Mintaképét a franczia vig opera legjelesebb zeneköltői szolgáltatták, a mellett meglátszik rajta a classicusok hatása. A nemes zenei tartalom becsét emeli jellemzetes hangszerelése is, mely ügyes hangfestéssel simul a dallamos melódiákhoz. Szóval, kedves müvecske, melylyel a vidéki szintársulatok is becsületet vallanának.

Pedig korántsem valami unicum ez a müvecske az opera-irodalomban. Csak utána kell kissé nézni s találni eleget. Nem kellene mindég a kényelmes járt uton haladni. A vidéki karmesterek leleményessége legfennebb a népszinház izetlen repertoirejáig terjed holott némi körültekintéssel sok érdemes, becses müre akadhatnának; nem is kerülne sok fáradságba. De akkor természetesen el kellene fordulni a „Mikadó“-féle izetlenségektől.

Harrach József.

A milliókért.

(Franczia regény.)

— Az „Aradi Közlöny“ számára forditotta: Sz. J. —

II.

Taylor Rikárd kezdé: „Kedves Anna, üljön le és higyje el, hogy csak békés szándék vezetett ide.“

Gyanakvoan helyet foglalt közelében, Taylord szelid hangon folytatá: Tudom, hogy ön becsületes asszony s csak önön áll, hogy értekezésünk kölcsönös megelégedéssel végződjék.“

Anna hitetlenül mosolygott.

„Ugy veszem észre, mintha kételkednék szavaimban, mivel leánya ellen igényekkel léptem fel; de önt asszonyom, legkisebbet sem bántottam!

„Akár magam személye, akár leányom ellen, ez mindegy nekem!“ viszonzá Anna szilárdan.

„Tudom azt is nagyon jól, hogy leányát fölötte szereti, s ugy lehet, hogy annak tudata, miszerint maga volt oka minden szerencsétlenségének, még inkább növeli szeretetét.“

„Oh istenem, ne mondja azt!“ sóhajtozott a mulattnő.

„Talán nincs igazam?“ — kérdé Taylor.

„Sajnos, de igaza van,“ mondá szomoruan a nő, de ha tudná, mennyit kellett szenvednem annak láttára, hogy ő szép, gazdag, férje pedig imádja miközben én nekem tovább kellett élni, mint rabnőnek s elvoltam itélve annak titokban tartására, miszerint én vagyok Jenny édes anyja!

„Nos, egyik nap mégis elhagyá türelme és ön maga leplezte fel a titkot!“

„Azon boldogtalan napon elragadtattam magamat haragom által!“

„Csakugyan, az nap kemény csapást mért önmagára!“

„Oh, ne beszéljen arról!“ Zokogott a mulattnő. „E borzasztó pillanat óta nem is volt többé nyugalmam!“

„Azt elhiszem. Nem csekélység. Tizenhét éven át pompásan rakta kartyáit, a játék már majdnem meg volt nyerve, akkor vesztette el indulatos fellépése következtében.“

„Még nincsen elveszitve, viszonzá a nő büszkén.

„Egyszersmindenkoöra. Sokkal jobban ösmerem György természetét, kedves Anna!“

„Nem hiszi, hogy visszajő majd?“

„Bizony nem! kiáltott fel Taylor élénken „különben“ folytatá szelidebb hangon, „jól tudja ön, miszerint magamat, de életemet is szeretem.“

„Oh igen!“

„Nos tehát, röglön itt haljak meg, ha György — feltéve, hogy még életben van — valaha visszatér.

Anna arczán egy reménysugár lövelt át. „Tehát nem halt meg? — kérdé.

„Meg vagyok győződve, hogy ő, ha az öngyilkossági kisérletből melyet az ön jelenlétében elkövetett, fel is ocsudott, távol tőlünk kétségbeesetten mult ki.

„Oh!“ kiáltá Anna, arczát kezeivel elfedve, „nem akarom és nem is tudom azt

könyvbe; a nyugtatvány nyomtatva van, oda csak a fizető tag és a fizetés napja jő, a pénztáros és az ellenőr aláirásával. Ilyen 1000 nyugtát 2 vasárnap ki lehet az egész esztendőre állitani. A fizetés mulasztókhoz intézendő felhivás, figyelmeztetés szintén nyomtatva van, azt tehát csak kitölteni és czimezni kell.

Ily áldozat-munkára van még Aradon önzetlen ember? csak tessék körülnézni!

Egyébbiránt, a kik nincsenek nézetemen, álljanak ki a legközelebbi rendkivüli közgyülés alkalmával a közepére, akkor plaidirozhatnak azután tiszteletdijas pénztárosért.

A könyvtáros majd mind eddig, fog dolgozni becsületből, gyalog fog menni mindenhová és egy krajczárt sem számit fel fáradságáért.

Még egyet. Ha a „Kölcsey-Egyesület", ezután közgyülést tart, jelentéseit ő is épp ugy, mint a megye és a város szokta tenni, tegye közzé a helyi lapokba. Az többé nem lesz, hogy barátságos diskurálás közben felolvasnak egy jelentést, melynek felolvasásával a tett inditványok tudomásul vétetnek és végre is hajtatnak.

Szöllössy Károly.

KÜLFÖLD.

A bolgár-kérdés. A bolgár kérdés iránt megindult tárgyalásokban most némi szünet állott be. Bismarck herczeg visszautatitotta a porta azon felszólitását, hogy az Ernroth-féle missió érdekében közvetitsen, a többi hatalmaknak pedig — amint azt a félhivatalos Fremdenblatt egész határozottan kiemeli, nem volt alkalmuk nyilatkozni az orosz javaslatról, „a melyről nem volt tudomásuk." Az orosz tervet tehát egyelőre igen udvariasan eltemették. Oroszországnak uj javaslattal kell majd előállnia, addig pedig Coburg herczegnek módjában lesz állása megszilárditásán tovább működni. Egy félhivatalos tavirat szerint már ki is fejezte abbeli óhaját, hogy a hatalmak képviselőivel félhivatalosan megkezdje az érintkezést. Magántáviratok szerint Stambulov miniszterelnök több conzulnál „nem hivatalos" látogatást tett.

Sophiában Karawelow-nál politikai értekezlet tartatott, melynek tárgyát a közeli választások alkalmából kiadandó programm megállapitása képezé. Az értekezleten mintegy tizenöten vettek részt, köztük Clemenţ érsek s a Zankow-pártiak több vezérfia is. A programm később tétetik a „Tirnevska Constitutia"-ban, a legkiválóbb ellenzéki hirlapban, közzé. E hirlap csak az ostromállapot megszüntetése óta jelen meg. A „Svoboda" szerint a Fankowpártiak vezére a választások alkalmából tetemes pénzösszeget kapott Oroszországból.

LEGUJABB POSTA.

— Németország és az orosz javaslat. Németországnak a porta jegyzékére csütörtökön külön futárral Sophiába érkezett válaszában Nemetország azt kivánja, hogy a porta maga közölje Oroszország javaslatát a hatalmakkal, egyuttal kifejezést adva saját kivánalmainak. Németország erre a török kormány e lépését pártolni fogja. Még eddig ismeretlen, mit fog a porta cselekedni; itt azt hiszik, hogy Oroszországtól kivánni fogja, hogy maga közölje a hatalmakkal javaslatát, melyet aztán a porta a hatalmaknál pártolni fog.

NAPTÁR.

September 13. Kedd. Róm. cath. naptár: Matern, Móril pk. Prot. naptár: Matern, Amrt. Görög orosz naptár: (september 1.) Simeon. Nap kél 5 óra 35 perczkor. Nap nyugszik 6 óra 16 perczkor

HIREK.

Arad és Vidéke.

— A király Aradon. A király Ő felsége Aradon keresztül utazik Dévára. Aradra érkezik udvari vonaton kiséretével szeptember 15-én, reggel 6 óra 23 perczkor és innét tovább utazik Dévára 6 óra 33 perczkor.

— Aradmegye és Aradváros a király előtt. Aradmegye törvényhatósága tegnap délelőtt 9 órakor a megyeház nagytermében rendkivüli közgyülést tartott Fábián László elnöklete alatt. A rendkivüli közgyülésnek egyetlen tárgya volt, hogy az őszi hadgyakorlatok alkalmával a király Ő Felségének Déván tartózkodása alatt Aradmegye is kitejezze alattvalói hü hódolatát és ragaszkodását a magyar nemzet által forrón szeretett legalkotmányosabb magyar király előtt és erre egy küldöttséget válasszon. A rendkivüli közgyülésen ott voltak: Fábián László főispán, Ormós Péter alispán, Szathmáry Gyula főjegyző, Purgly János, Vásárhelyi Béla, Szathmáry János, Bánhidy Antal br., Vanuay János, Pálfy József, Bánhidy Albert br. Péczely Elek, Kriván János, Issekutz Károly. Institoris István, Kugler István, Antalfy Endre, Büky József, Antonovits István, Csukay Sándor, Jonescu Lázár, Beles János, Ardelán János, Orody Sándor, Szida György, Nyisztor József, Ardelán Miklós, Neszly János, Horváth Gyula Pálya Mátyás, Mózes Mihály, Seidner Bernát stb. Fábián László főispán megnyitván a közgyülést előadja, hogy a király Ő Felsége a katonai hagyakorlatok alatt hat napot tölt Déván és ez idő alatt a különböző megyék és városok küldöttségeit is fogadja, ezért sietett összehivni Aradmegye törvényhatóságát hogy válasszák meg a küldöttség tagjait. A főispáni előterjesztés általános éljenzéssel vétetett tudomásul. Ormós Péter alispán előadja, hogy tekinttel Déva város szük voltára, mely amugy is katonasággal tele van és az ország különböző részéből jövő küldöttségekkel, egy szükebb körü küldöttséget óhajt javaslatba hozni. Az alispán javaslata elfogadtatik és e küldöttség tagjaiul az alispán ajánlatára egyhangulag megválasztattak Fábián László vezetése alatt: Bohus Zsigmond, Vásárhelyi Béla, Bánhidy Antal br. főszolgabiró, Purgly János, Szathmáry Gyula, főjegyző és Nyisztor József. A főispán erre felkéri a törvényhatóság tagjait, hogy ha netalán valaki a küldöttség tagjaihoz csatlakozni kiván, ebbeli óhaját lehető legrövidebb idő alatt hozza az alispánnak tudomására. Erre a jegyzőkönyv felolvastatott és hitelesittetett. — Aradváros törvényhatósága szintén tegnap délután 4 órakor rendkivüli közgyülést tartott Fábián László elnöklete alatt és a város részéről küldendő küldöttség tagjaiul egyhangulag megválasztattak: Salacz Gyula polgármester, Urbányi János, Atzél Péter Grünwald Ferencz, Hász Sándor, Jánosy Demjén dr., Kristyóry János, Nikolits Péter, Hirschmann József, Ezzel a közgyülés véget ért. A küldöttségek szeptember 14-én indulnak Dévára.

— „Zene" czim alatt lapunk mai számában kiváló értékü tárczát közlünk Harrach József budapesti tanár tollából, ki a fővárosi zeneitészek legkiválóbb tekintélyeinek egyike. Ugy hisszük, hogy az „Aradi Közlöny" közönsége örömmel veszi tudomásul azon jelentésünket, hogy Harrach ur jövőre időnként felkeresi lapunkat nagybecsü közleményeivel.

— Kresztics Demeter ügyvédet, pártunk egyik alelnökét, sulyos csapás érte anyósa, elelhalálozával kinek temetése Nagy-Becskereken szeptember 10-én nagy pompával ment végbe. A koporsót megyei hajduk vitték ki a temetőbe, a szertartást Panits Lyubomir lelkész végezte fényes segédlettel. A temetésen ott volt a kir. törvényszék, városi hatóság és nagyszámu közönség. A családi gyászjelentés igy hangzik:

„Kupuszarovits Mari szül. Zvekits leánya, Kupuszarovits Nika földbirtokos és Kresztics Demeter ügyvéd vejek, Kupuszarovits Hranimir es Evgyenije unokája, mélyen megszomorodott szivvel jelentik, felejthetlen anyuknak, illetve anyós és nagyanya Zvekits szül. Minasz Mindora férje Zvekits Atanaszia azelőtt elnök a törvényszéknél Nagy-Becskereken pénteken 1887. évi szeptemberhó 9-én reggeli 8 órakor hosszu és nehéz szenvedés után történt gyászos elhunytát. Béke hamvaira! Kelt N.-Becskereken, szeptemberhó 9-én.

— Aradvármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak 1888. évre összeállitott névjegyzéke.*) Gróf Zselénszky Róbert Otvenes 10285 frt 46 kr, báró Edelsheim Gyulay Lipót Zaránd 10227 frt 49 kr, gróf Wenkheim Frigyes Kigyós 8511 frt 26 kr, gróf Károlyi Tibor Mácsa 8048 frt 63 kr, Bohus Zsigmond Világos 6464 frt 95 kr, br. Atzél Lajos Borosjenő 5029 frt 41 kr, Bohus István Világos 4632 frt 04 kr, Bohus László Budapest 4511 frt 94 kr, Kintzig János Tövisegyház 3494 frt 53 kr, Munk Henrik Szlatina 2258 frt 11 kr, id. Takácsy Sándor É.-Simánd 2068 frt 90 kr, báró Bánhidy Sándor E.-Simánd 1936 frt 41 kr, Almay József Alcsill 1717 frt 94 kr, Purgly János Sofronya 1714 frt 41 kr, Sternthal Salamon N.-Pél 1622 frt 54 kr, Czárán Tivadar Seprős 1620 frt 63 kr, Br. Simonyi Lajos Vadász 1533 forint 80 krajczár, Czárán Márton 1522 forint 48 kr, Farkas Sándor Pécska 1412 frt 76* kr, báró Bánhidy Albert Arad 1406 frt 12 kr, Ottlik Péter Iltyó 1405 frt 22 kr, Barkassy Kálmán Algyest 1380 frt 03 kr, Lilienberg Sándor 1350 frt, Konopi Sándor Konop 1339 frt 19 kr, gróf Königsegg Fidél Tauez 1212 frt 82 kr, id. Sterthal Adolf M.-Pél 1208 frt 65 kr, Kabdebó Béla Talpas 1195 frt 40 kr, Edelspacher Péter E.-Simánd 1179 frt 63 kr, Tavaszy Antal Budapest 1139 frt 26 kr, Ortutay Béla Pécska 1125 frt 38 kr, Czárán Gyula Seprős 1111 frt 07 kr, Libscher József Zimbró 1100 frt 41 kr, Deutsch Bernát Buttyin 1094 frt 50 kr, Werner Károly Szt.-Anna 1067 frt 28 kr, Müller Vilmos Csermő 1026 frt 10 kr, Friebeisz Miklós Kurtics 1013 frt 69 kr, Grozda Péter E.-Simánd 902 frt 28* kr, Taschó-Moys Sándor Csermő 901 frt 83 kr, Hermann Crisztián Monyoró 879 frt 40 kr, Muszkalay János Uj-Panát 879 frt 08* kr, Korek Péter Kujed 859 frt 77 kr, Sármezey Akos Talpas 833 frt 89 kr, Vásárhelyi László Lőkösház 833 frt 25 kr, Sármezey Antal Mácsa 825 frt 60 kr, Mittler Zsigmond Simánd 796 frt 49 kr, Bojos Mátyás M.-Pécska 770 frt 91 kr, Konopi Kálmán Odvos 766 forint 11 kr, Hirschmann Simon Arad 759 frt 21 kr, Kabdebó Kálmán Arad 700 frt 62 kr, Wittmann Mihály (stutzer) Elek 657 frt 16 kr, Fülöp István Gurahonez 642 frt 73 kr, Hammer Antal Elek 621 frt 10 kr, Puta Manuilla O-Pécska 615 frt 21 kr, ifj. Sternthal Adolf G.-Varsánd 609 frt 53 kr, Reiner Dávid O-Pécska 604 frt 46 kr, Holländer Samu Csermő 596 frt 84 kr, Oppenhauser Gyula Seprős 576 frt 14 kr, Strasser Lajos Bulcsele 574 90 kr, Török József Dézna 572 frt 10 kr, id. Issekutz István Pécska 569 frt 34* kr, Szigmet János N.-Pereg 559 frt 43 kr, Pless Sámuel Borosjenő 543 frt 72 kr, Hammer György Elek 543 frt 27 kr, Scheer Sámuel Borosjenő 537 frt 76 kr, ifj. Czifra János Mácsa 534 frt 20 kr, Novák Dániel M.-Bodzás 531 frt 55 kr, Nagy Géza Repszeg 520 frt 38 kr, Niedermayer József Elek 511 frt 94 kr, Friedmann Ferencz N.-Pél 497 frt 90 kr, Braun Sámuel O-Pécska 493 frt 73 kr, Stengl Ignácz K.-Pereg 490 frt 99 kr, Csobota Péter E.-Simánd 488 frt 40 kr, Löwinger Sándor Cs.-Simánd 484 frt 75 kr. Schwarcz Abrahám Kerülős 475 frt 50 kr, Seich János Steiler M.-Bodzás 465 frt 77, Popescu János Nadab 464 frt 61 kr, Wittmann Ferencz (max) Elek 461 frt 55 kr, Czáran Gergely Seprős 457 frt 66 kr, Reuch János Glogovácz 453 frt 13 kr, Deutsch Sándor Mondorlak 451 frt 71 kr, Reinguber Adám Simonyifalva 451 frt 12 kr, Weiszberger Lipót Bokszeg 447 frt 3 kr, Cs. Szabó Mihály K.-Pereg 440 frt 21 kr, báró Maundorf Géza Bonczesd 439 frt 99 kr, Ament András Elek 436 frt 96 kr, Kohn Farkas M.-Bodzás 434 frt 56 kr, Bandi Mihály Szt-Anna 419 frt, Róth Lipót Szemlak 418 frt 60 kr, Buzás Mihály Kis-Iratos 417 frt 98 kr, Mahler Ferencz Pécska 417 frt 31 Ferkula Antal M.-Világos 406 frt 33 kr, Jerger Antal Glogovácz 403 frt 50 kr, Szilberreisz Simon Szt-Anna 401 frt 83 kr, Wittmann József (Szepi) Elek 399 frt 96 kr, Balló János Vadász 399 frt 70 kr, Biró Kálmán Zsigmondház 397 frt 15 kr, Fakelmann Ferencz Szt-Márton 397 forint 13 kr, Juszt István M.-Pécska 397 forint 8 kr, Biró Imre Zsigmondháza 395 frt 13 kr, Karton Ede Berza 387 frt 16 kr, Temesváry Jakab Arad 386 frt 63 kr, Kohn Henrik Ménes 384 frt 17 kr, Horváth Géza K.-Halmágy 382 frt 98 kr, Szondy Imre Kis-Pereg 380* frt, Tamasdán István O.-Pécska 372 frt 90* kr, Schillinger Márton Kisjenő 372 frt 64 kr, Szida György R.-Világos 370 frt 39 kr, Werner Imre Pankota 369 frt 25 kr, Tamosdán Dimitrie O-Pécska 364 frt 37 kr, Vásárhelyi Béla Arad 362 frt 93 kr, Reis Adám Elek 361 frt 81 kr, Türk Tivadar M.-Bodzás 361 frt 69 kr, Marosssy István Pécska 359 frt 3 kr, Mera Athanász R.-Világos 358 frt 94* kr, Abfal János Pankota 357 frt 59 kr, Kaufmann Ignácz Pankota 353 frt 48 kr, Fikker József Pécska 349 frt 51 kr, Farkas Samu Sikló 348 frt 74 kr, Mandel Mihaly M.-Világos 348 frt, 18 kr, Roth Henrik M.-Pécska 345 frt 60 kr, Klemm György ifj. Elek 344 forint 87 krajczár, Radneán György Kurtics 344 forint 41 krajczár, Szathmáry Károly Pankota 339 forint 95 krajczár, Mladin Mojsza Kurtics 338 forint 95 krajczár, (Folyt. köv.)

— Arad város törvényhatóságának szeptember 14-ére hirdetett rendes havi közgyülése mivel Fábián László főispán és Salacz Gyula polgármester is a megye és város részéről a tisztelgő küldöttséggel Dévára utasznak a király előtt a megye és város hódolatát kifejezni, — bizonytalan időre elhasztatott. A közgyülés megtartásának határnapja annak idején közzé fog tétetni.

— A válóper vége. Hegyessi Mari asszony a budapesti nemzeti szinház egyik jeles primadonnájának válóperét a napokban intézte el a legfőbb itélőszék és helyet adva a művésznő kérelmének, végleg elválasztotta őt volt férjétől Kiss Mihálytól, az aradi szintársulat ismert tagjától.

— Csanádmegye legtöbb adófizetője. Csanádmegye igazoló választm. már a september 9-én tartott ülésében Mesko János dr., kir. tanácsos elnöklete alatt összeállitotta az 1888. évre a legtöbb adót fizetők névsorát. Első virilis 5912 frt 92 kr. adóval Blaskovits István nagybirtokos, utolsó 404 frt 55 krral, Bittner István dombegyházi bérlő. A census a mult évihez képest 5 frt emelkedést mutat.

— Esküvő. Neumann Manó német szent-péteri gazdálkodó vasárnap tartotta esküvőjét Medgyes-Bodzáson Raschofszky Fülöp kincstári bérlő szép leányával, Matild kisasszonynyal.

— Kisfaludy „Csalódásai" Buttyinban. Buttyinból kapjuk a következő sorokat: Nehéz feladat az, olyan embereket megbirálni, a kikkel rokonszenvezünk, vagy pedig, a kiket határozottan kedvelünk s éppen azért nem is lehet rosz néven venni az e hó 6-án este a buttyini mükedvelőket meghallgató müértő közönségnek, hogy az „Alföld" m. t. levelezője oly gyöngédeden emlékezett meg az előadásról; — de hát mindenekelőtt szem előtt tarthatta volna azt, hogy „a ki mást kimél, magát nem kiméli meg" s ez valósult itt is, mert én legalább mást nem tételezhetek fel mint azt, hogy az illető ur, vagy a sympathiának, vagy pedig critikai járatlanságának hódolt ez esetben. De sejtve a t. levelező kilétét, valószinüleg az első esetnek kell azt tulajdonitanom. Térjünk át a darabra. Kisfaludy „Csalódásai"-ban ez egyszer, sajnos csalódtunk. Nem mondom azt átalában az egész előadásra, hanem csak egyes szereplőkre. A legnagyobb siker Fóthi Mariska (Lidi), Brassoványiné (Lina), Németh (Gróf Elimir), Fejér (Kényesi báró) és Bienenstock (Lombai) játékát koronázta, habár Fejér és Bienenstok urakon nagyon is meglátszott az elfogultság és a szinpadi szokatlanság. Fóthi Mariska kisasszony kitett magért. Játéka kedves, mozdulatai elevenek s szépen csengő kellemes hangja elragadó volt. A férfiszereplők közül pedig a legnagyobb megelégedést Németh Ödön ur nyerte el; ő kellő pathossal játszott. Szerepét teljesen átérezte s megvolt hatva tőle. Majdan Thalia örömét fogja lelni felkent papjában, mert ő e pályának akarja magát szentelni. Lépteit siker kövesse! — Fejér urnak pedig jobb szerepet nem is osztathatak volna, mint Kényesi bárót, mert az már magában véve olyan szerep, a melyhez csak a képzelt báró (nevéről itélve) formája szükségeltetik s az Fejér urban meg is találtatott. — Bienenstock Károly ur Lombainak kissé hanyagul volt kimaszkirozva. Hiszen Lombai uri ember (uradalmi inspector) s mint olyan, valószinüleg meg is fésülködött hébekorba, nem mint a buttyini Lombai a kinek haját s annak rendetlenségét annyi ideig bámultam, hogy végre is rájöttem valamire a mit jó soká nem tudtam magamnak megmagyarázni, ugyanis: félfeje haja szürke, fele pedig koromfekete volt. Ha valami irnok lett volna, könnyen megmagyarázhattam volna magamnak hogy hát legfeljebb leöntötte véletlenül tintával, — de egy uradalmi inspector? — Azután jöttem csak rá, hogy a paróka oly kicsiny volt, hogy az csak fél fejét fedte be. — Bienenstock Samu ur meglehetős buzgalmat tanusitott. A többi szereplőről ne szóljunk. László Albert urtól nem vonhatom meg azt, a mit róla az „Alföld"-ben irtak, mert csakugyan dicséretre meltó volt, ugy a darab rendezése, valamint a szinpad felszerelése és diszitése is. Az előadásnál sikerültebbnek mondhatom az utána következett tánczmulatságot, a mely kivilágos kiviradtig tartott, a midőn is szétoszolván a társaság, a fiatalság java-sava összeállott s a barna csoport rezgő hurjainak kisérete mellett dalolással és poharazással zárta le a mulatságot. A. J. (Engedjen meg a t. levelező, hogy a tudósitásból egy-két megjegyzést kihagytunk, de egy mükedvelői előadást mindig enyhébb mértékkel kell megbirálni. Szerk.)

— Fényes esküvő. Temesvárról távirják lapunknak Dracsay Lajos fiatal aradi kereskedő ott végbement esküvőjéről: Násznagyok voltak Lukácsy Miklós és neje, Fendler Károly és neje: koszorú párok: Fendler Berta és Török Gergely, Fendler Gizela és Knöpfl Károly, Prohászka Gizela és Mágori Géza, Mágori Vilma és Fendler Hugó, Mágori Ida és Szladek Victor; apró csokrok: Friedman Irén, Mágori Etelka, Fendler Jolánka. Továbbá ott voltak: Friedmann Dracsay Luiza Budapestről, Fendler Frigyes Csávosról, özv. Szladek Istvánné Párdányról, Szladek János és neje ugyanonnan, dr. Stefanovits Temesvárról és még sokan. A menyasszony ruhája: fehér merveilleuse gyöngydisszel és virágokkal. Este táncz, melyhez a zenét Albert Péter aradi zenekara szolgáltatja, s a mulatság előre láthatólag reggelig, a vonat indulásáig fog tartani.

— Több városi tisztviselői állás jött üresedésbe Makón. Ilyenek: a közgyámi, csendbiztosi és fogyasztási adópénztárosi állások, melyek a september 15-én tartandó városi közgyülésen lesznek betöltendők. A közgyámi állásra pályáztak: Németh Kálmán végzett jogász, Szarka Sámuel, Likavesz Lajos hivatalnok a városházánál, Galamb Péter volt árvapénztáros, Kuliner Sándor, Weiszberger Miksa, Kopácsi Imre, Tóth Adám, Dénes József vizsgázott jegyzők, Gróff Gyula tanyai tanitó, Vajda Gábor magyar-indai járási közgyám. A csendbiztosi állásra: Diós Sámuel, Kocsis József, Mihájlovics István és ifj. Peőcz Ferencz. A fogyasztási adópénztárosi állásra: Molnár János, D. Nagy

---

elhinni. Ön talán annak ellenkezőjéről van meggyőződve, talán tudja is hollétét?"

„Becsületemre nem!" erősité ez.

„Mindegy, meg vagyok győződve, hogy még él, mert ha György elhalt volna, ön bizonyára tudomással birna róla!"

„Ki biztosithatja arról, hogy nem ugy van-e? Az erre vonatkozó bizonyitékokat rövid idő mulva kézhez fogom keriteni."

„De azok még nincsenek meg, s azért remélek is! Ön Jenny ellen perveszteslön és ha annak folyamában bizonyitékokat állhatott volna elő, bizony nem késett volna."

„Ah," kiáltá Taylor boszusan, — „leányáról nem is volt szó —"

„Értem," mosolygott a nő, „Jenny fiát illette!"

„Természetesen, mert ez fosztott meg a vagyontól, melyre igényeim vannak."

„A szegény gyermek önt nem fosztotta meg semmitől, mert ez a vagyon őt jogosan illette."

„Éppen azt vitatom! kiáltott Taylor.

„A törvény el is utasitotta önt, mert igazunkban voltunk."

„Ez a hamisság! A gyermek mint rabszolganő fia: törvénytelen!

„E szerint György és Jenny még sem sem voltak esketve, vagy azt is vitatja?"

„Haligasson, ez a házasság érvénytelen!"

„Törvényes volt," kiáltott Anna. „Ön nem tudta kivinni, hogy megsemmisittetett volna!"

„Nem bánom, de hagyjuk ezt abba, nem azért jöttem hogy önnel perlekedjek, de hogy nagylelkűségemről meggyőzzem önt!"

„Ön s nagy lelkűség?" kérdé Anna kétkedve.

„Mindnyájukkal nagylelkűen akarok bánni. Ön, kedves Anna, becsvágyó, csitt! ugy van!.. Önnek már akkor is határozott czélja volt, midőn Tromby ur kedvesévé lett!"

Mintha talán szabad választást engedtek volna!" kiáltott fel Anna indulatos hangon. „Ah," folytatá, „mi voltam egyéb egy rabszolganőnél! Hisz ez a szó magában foglal mindent, de eljövend majd a visszafizetés napja, mely vaskarmával meg fog benneteket ragadni s akkor mi leszünk a ti uraitok, akkor azután lesz majd: szemért szem, fogért fog!"

Taylor vállát vonva felelé: „Ejh maga őrült!"

„Korántsem, ön az. Vagy nem érzi még a fergeteg közeledtét. Amerika északi része sikra száll majd értünk!"

„Dőre álom kép ez, kedvesem," viszonzá Taylor vad hangon. „Csak azért beszél ugy, hogy félelmét elpalástolja, de törvénytudása csakugyan mulattat és önnek megjegyzései a jövőt illetve, értelemről tanuskodnak.

Csendesebb hangon hozzá tevé: „Ön Tromby házában kivételes állását jól tudta felhasználni."

„Sokat olvastam és tanultam is!"

„Tudom s azért bizok is benne, hogy meg fogunk egyezni."

„Ha békét hoz, szivemből üdvözlöm."

„Megengedem, kedves Anna, kezdé Taylor rövid szünet mulva, mely közben élesen megfigyelte őt, „hogy ön Tromby urnak iránta tanusitott hajlamát semmiben sem mozditotta elő, de ezt csak nem tagadhatja, hogy nagyra szóló tervei támadtak!"

„Mit se reméltem, mielőtt anyának nem éreztem magamat!"

„Nos, számitásaiban nem csalatkozott. Maga az ördög is segédkezet nyujtott; leánya oly széppé, oly fehérré vált, minőt a kreolnőknél csak kivételes esetekben tapasztalhatni; Tromby ur szerette a gyermeket és később ösmerőseinek mint unokahugát mutatta be. Mi magunk, noha a néger vért még az ötödik nemzedékben is fel szoktuk ösmerni, nem tudtuk azt felfelni e csodaszép quarterone leánynál. Leánya kedvéért bizta meg önt Tromby ur háztartása vezetésével, sőt mindenben tanácsért fordult önhöz. De folytatá Toylor élénkebben „ön nem elégedett meg ezzel. Nagyobbra vágyott, szabad nővé akarta tenni leányát, és e czélból felhasználta bátyám dőre szerelmét leánya iránt!"

„Csalódik. Tromby ur maga akarta ezen házasságot, melyet én Jenny részére épen nem tartottam boldogitónak. De talán ellenszegülhettem volna uram parancsának? Osztályrészemül a feltétlen engedelmesség jutott, sőt Tromby ur azon parancsának is kellett hódolnom, melynek értelmében, mindenkivel szemben el kellett titkolnom, hogy Jenny az én leányom, az én egyetlen egy gyermekem!"

„Jenny élete azért boldog maradhatott volna!"

A mulattnő mélyen felsohajtott és eként szólott keserü hangon:

„Szemrehányása igazolt! Oh, miért is bánt az ön anyja. Jenny jelenlétében oly kegyetlenül velem! Nem állhattam tovább, benső ösztön nógatott arra, hogy megmondjam a szabad Jennynek, minő gyalázat az a parancsolókra nézve, ha kegyetlen bánásmódjuk által rabszolgáikat, kik csak olyan teremtményei az Istennek, mint ők maguk, a kétségbeesésbe viszik!"

Taylor hidegen válaszolt: „Ahhoz semmi közöm sincs! Szerencsétlenségét könnyen elviselheti. Leánya Tromby urtól oly vagyont örökölt, melynek évi kamatja huszezer dollára rug, unokája, kit leánya az apa eltávozása, esetleg halála után szült, másfél millió dollárt kapott!"

„De nem tudni, hol van ez az összeg letéve?"

„Az szintén napfényre kerül annak idejében! Becsvágya, a mi leányát és unokáját illeti ezzel ugy hiszem, ki lehet elégitve. De mit remél saját személye részére, asszonyom?

„Semmit sem!" válaszolt a mulattnő megvetőleg.

Taylor ur azonban gyengéden felelt: „Az ily önzetlenség tulzott. Legyünk őszinte barátok. Fogadja ezt a százezer francot, mely összeget e tárcza rejt s éljen azzal szabadon, gondtalanul, a hol kedve tartja csak itt Belgiumban és Amerikában ne!"

„Csakugyan? S ön a nélkül, hogy valami ellenszolgálatot követelne tőlem, felajánlja nekem ez összeget?" kérdé gyanakvó hangon a mulattnő.

„Csak egy terhétől, a gyermektől, szabaditom önt meg!"

„A gyermektől?" kiáltott a mulattnő szikrázó szemekkel. „Soha, soha, semmi áron!"

„Nem lesz semmi bántódása," erősité Taylor.

„Oh, csak el fogja tenni láb alól! Elvesztette perét, azért üldözött engem idáig. Megengedem, hogy nagy csapás másfél millió dollárt elveszteni, de jót állok arról, mihelyt a pénz előkerül, Jenny nem fog arról megtudakozni, miszerint ön ama férfi öcsese, kit ő oly hévvel szeretett s osztozkodni fog önnel."

„Igazán? Jenny oly nagylelkűséget tanusitana irányomban?„ kiáltott Taylor tettetett megindulás hangján. Elővette nagy zsebkendőjét, mintha szemeiből a könyeket törülné le, azután kiterjesztő karjait és megindult hangon monda: „Félreismertem önt, bocsásson meg!"

Anna ugyan kedvetlen érzéssel türte Taylor ölelését, de noha gyanakvó szemekkel nézte Rikárdot, még sem hitt annak lehetőségében, miről csakhamar meg kellett győződnie.

A szegény asszony teljesen elvesztette eddig tanusitott lélekjelenlétét, jólelkűsége romlását idézte elő. Nem látta a jeleket, melyekkel Rikárd szolgáinak intett. Még átkarolva tartotta, mire Tamas reá vetette magát és szájába kendőt csavart, mig Jakab kezei hátra köté. Taylor pedig nyugodtan nézte a dolgot és gunyorosan jegyzé meg: „Nos, lépre kerültél kedves Annácskám. Azt hitted majd szépen eltakarodom innét és majd belenyugszom a vagyonelosztásba, ugy a mint azt azt gontoltad!"

A mulattnő közel volt a megfuláshoz, szemeit kidüllesztette, harczolni akart a gazemberek ellen, de hasztalan!

Fenyegető hangon szólitá meg Taylor: „Egy hangot, ha kibocsájtasz, halál fia vagy!

„Esküdj, hogy elmégy és ellenszegülés nélkül átadod majd a gyermeket s szabaddá teszlek, valamint azonnal megajándékozlak százezer frankkal!"

Anna tagadólag rázta fejét, szemeiből czikázott a harag. Taylor, dühödten feléje vágott törevel; midőn pedig látta, hogy az asszony inog, megparancsolá a szolgáknak, hogy vegyék magukhoz a gyermeket. Unokája iránti szeretete megkettőztette Anna életerejét s noha Taylor ujabb törszurással sebzé meg őt, még sem birta feltartóztatni. Sikerült neki megszabadulni kötelékeitől, gyors fordulattal ledobni, eltaposni a gyertyát, azután pedig a beállott sötétségben elmenekült a mellék szobába, melynek ajtaját belülről elreteszelte. Mihelyt ez megtörtént, kiránto ta szájából a tojtogató kendőt, mély lélekzetet vőn, és a gyermeket kiemelve az ágyból, nagy meleg kendőbe takarta, majd pedig a folyosóra vezető ajtón át kirohant a lépcsőn le, ki az utczára.

Legegyszerübb lett volna, ha segélyért kiált. Csakhogy a szegény nő nem ösmerte a belga törvényeket. A vérzés következtében kimerülve, félelem és ijedtségtől kábultan, még mindig Amerikában képzelte magát, hol mind rabszolganő a szabad emberrel szemközt jog- s védtelen.

Gyors futásban vélte egyedül elkerülhetni a Taylor üldöztetését, s azért is olyan sebesen, a mint csak lábai birták, távozott a házból.

Az utczák csendesek voltak. Egyes légszeszlámpák gyéren világitottak a ködös éjszakában.

A nélkül, hogy hátrafordult volna előre rohant a gyermekkel karján, fejét magasra emelve, mint egy hős anya, ki a kapott sebekkel mit sem törődik.

(Folyt. következik.)

Ferencz, Nagy János, Tézsla István, Krajcsovics József, F. Kis Péter, Kocsis Péter. A csütörtökön megtartandó közgyülés elé Makón nagy érdeklődéssel néznek.

— **Főispáni előterjesztés**. Aradmegye rendkivüli közgyülése alkalmával tegnap délelőtt a főispán előterjesztette a küzgyülésnek, hogy a megye egyik derék fiát, Bánhidy István bárót kinevezte tiszteletbeli aljegyzővé. A közgyülés ezt éljenzéssel vette tudomásul.

— **A községi ügykezelés vizsgálata Cs.-Palotán.** Csanád-Palotán f. hó 12-én ejtetett meg a megye fő- és alispánja által a járási főszolgabiró, mint a hivatalos hatóság előadójával a község hivatali ügykezelésének vizsgálata. A bizottság a község minden ügyeinek kezelési ágaira kiterjesztette figyelmét, behatóan megvizsgáltattak a község pénztári kezelése, a főkönyvek, naplók és segédnaplók, továbbá főfigyelmét a bizottság a pénzkezelésről alkotott szabályrendeletek mikénti betartására irányitotta. Ezek után a községi, közigazgatási, adóügyi és egészségügyi előadók jelentéseit fogadta a vizsgáló bizottság. Lonovich József főispán ur erre a község tüzmentes árvatári helyiségét és az árvatár ügykezelését vizsgálta, itt a negyedszázados hivatalnokoskodó közgyámhoz fordulva, melegen üdvözölte a kötelesség fokán álló becsületes ősz hivatalnokot. A megejtett hivatali vizsgálat után Lonovich főispán a rend felett, mit e községben örömmel tapasztalt a község tanácsa előtt melegen kifejezte elismerését. A bizottság innét Kövegyrə utazott. r. l.

— **Nyilvános köszönet**. A nyilvánosság előtt is mély köszönetemet fejezem ki t. Wild Jánosné, szül. Rácz Mária urnőnek azon gyönyörü oltárpárnákért, melyekkel templomunkat megajándékozni méltóztatott. János sy Demjén dr. minorita rendfőnök.

— **Nyilatkozat.** Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Wallfisch Armin ur becses lapja mai számában kijelenti, hogy ő a „Kölcsey-Egyesület"-ben soha semmi néven nevezendő tiszteletbeli állást el nem foglalt. Wallfisch Armin ur ezen kijelentésére csak anynyit bátorkodom mondani, hogy a „Kölcsey-Egyesület" 1884. évi évkönyvének 244-ik lapján, a 10-ik sorban ez áll a tisztikar bemutatásánál: „Pénztáros: Wallfisch Armin, váltóüzlet-tulajdonos." Tehát áll az, hogy pénztáros volt, csak az a különbség, hogy ő megválasztatott, de el nem fogadta; hogy el nem fogadta, azt is csak nyilatkozata után az „Egyesület" történetének ujból való átolvasása után tudtam meg. Anynyi tény, hogy az 1884. évi Evkönyvben mint pénztáros szerepel; ha tehát Wallfisch Armin urnak érdemeket akartam tulajdonitani, az nem az én hibám, hanem az 1884. Evkönyv hibája. Aradon, 1887. september 12. Szőllőssy Károly"

— **Az aradi ipartestület elöljáróságának** e havi ülése ma kedden, délután öt órakor tartatik. Erről az érdekeltek azzal értesittetnek, miszerint a bejelentett tanonczok felszabaditási ügyei ez ülésen vétetnek tárgyalás alá.

— **A szárazság.** A paulisi szőlősgazdák el vannak telve keserüséggel a tartós szárazság miatt. Hetek óta nem volt eső. Szombaton a mig az ég csatornái Arad város utczáit tisztességesen megáztatták, addig Paulison egy pár esőcsepp hullott alá. A szőlőtermés a forróság folytán már annyira érett, hogy a szőlőgazdák október 2-ára tervezik a szüret megkezdését.

— **Esküvő.** Fodor János dr. közszeretetben álló makói járási orvos szombaton délután vezette oltár elé Kristóffy Aranka kisasszonyt Kristóffy Ferencz tekintélyes makói kereskedő bájos leányát. Az esküvő után a menyasszony szülői házánál fényes estebéd volt. A fiatal párnak tartós boldogságot kivánunk.

— **A radnai bucsusok** nagyobb része, mintegy két ezer ember körül-belől, telve porral, tegnap este érkezett Aradra és a minoriták temploma előtt foglaltak állást, később a minoriták templomában mentek s végig hallgatták az isteni tiszteletet és egy része a bucsusoknak Aradon maradt, másik része tovább folytatta utját haza felé.

— **Öngyilkos huszár.** A 14-ik huszárezredből egy közhuszár a mint Glogováczon keresztül haladtak volna az erdélyi őszi hadgyakorlatokra, egy sváb atyafi kunyhójából két véka buzát emelt el, a mint a fáma beszéli. Azonban a huszárt a sváb rajta kapta, és feljelentette a kapitánynál. A kapitány pedig szörnyen restelte a dolgot, hogy éppen az ő századához tartozott a közhuszár és ezért olyan büntetésben kivánta részesiteni, a miből a többi közhuszár bajtársak is okuljanak, tehát katonásan büntette meg. Egy papir szeletkére ráiratta, hogy mit követett el és a huszár hátára ragasztotta fel és igy kellett neki egy fél napon keresztül a főőrség előtt állani. A közhuszár annyira szivére vette e megaláztatást, hogy szégyenében a Marosba ugrott és bele is fult. HolttestétPaulison fogták ki és vasárnap temették el katonai diszszel.

— **Az m.-pécskai országos vásár** szombat és vasárnap tartatott meg. Kinálat nagy volt, csak vevőben volt hiány.

— **Csanádmegyei hirek.** A csanádmegyei központi választmány Becker Jánosnak a választási jegyzőkönyv kiadására vonatkozó kérelmét megtagadta. — Ujtanyai iskolát nyit Makón a református egyház, a járandóságok külső szélén az ugarok mellett, Komáromi János földjén. A város külső területén az már a nyolczadik iskola. — Csanád-Palota község a mégye utján vásári jogért folyamodott a belügyminiszteriumhez. — Egy 11 éves Blahut Márton nevü nagylaki fiu augusztus 15-én a tanyáról hir nélkül eltávozván, azóta még nem kerülte. A nyomozás a hatóság részéről közhirré tétetett. — Danko Jánosné nagylaki lakos, a karján ejtett késmetszés következtében elvérzett. Nevezettnő életunt volt már s az előtt kétszer követett el öngyilkosságot.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Alólirottak mélyen szomorodott szivvel jelentik forrón szeretett férje, illetőleg atyjuk, testvérök, apósuk, sógoruk, nagyatyjuk és számos más rokonok nevében Fischer Fülöp (Ph. Fischer & Lövy czég főnöke) f. é. szeptember hó 10-én reggeli 8 órakor, életének 58. és boldog házasságának 30. évében történt gyászos kimultát. Béke és áldás lengjen porai felett. Fischer Julia szül. Herz neje Mangold Jósefin szül. Fischer, Fischer Lipót, Fischer Emil, gyermekei. Rosner József, Mayer Samu, Arad. Wormser Gottlieb, Wolf Nathan, Hercz Gerson, Arad, sógorok. Mangold Herman. Strasser Miksa, vők. Mangold Zelma, Mangold Rikhard, Strasser Tivadar unokák. Lövy Ignácz, unokaöcse és hosszúéves üzlettársa. Rosner Babetta, Fülöp Czeczilia, Mayer Leonora, Aradról, Fischer Jakab, testvérek. Wolf Rózalia. Wormser Marie. Wilner Sarolta, Herz Helena, Aradról, Fischer Augusta, Fischer Roza, sógornők.

— **A vulkáni m. kir. vámhivatal** mult havi forgalma a behozott árukban, s az azokból felmerült vámjövedelem mennyiségben, — mint lapunkat értesitik — jóval megette maradt az előző 1886-ik év hasonló havi eredményének, mert mig az 1886-ik évi augusztus havában behozott áruk után 1539 frt 05 kr folyt be vámjövedelem fejében, addig a folyó év augustus havában csak 83 frt 46 kr. vámjövedelem folyt be. Behozatott: 7348 klgr. tengeri, 136 klgr. szárnyos, 1 klgr. gyapjuáru és 2 klgr. fémáru. Kifizetett: 2 klgr. nyers kávé, 6 klgr. finomitott czukor, 1918 klgr. liszt és egyébb őrlemény, 237 klgr. disznó és ludzsir, 190 klgr. palinka, 190 klgr. bor, 5 klgr. eczet, 26 klgr. kolbász, 220 klg. sajt, 34 klgr. kötélverő-áru, 27 klgr, nyersgyapju 77 klgr. pokrócz, 2 klgr, ruházat, 141 klgr. faszen és 2 klgr. fejsze és harapófogó.

— **Ez aztán a magyar „stélus."** Aradon a Boczkó-utczában levő „Csillagvendéglő" oldalán a következő sorok vannak kifüggesztve ökölnagyságu betükkel, melyet szószerint itt közlünk: „Vankarteruskosztal együtt kiadó hátul, az udvarban jobbra, magányos ember."

— **Hymen.** Semsei István tegnapelőtt délután tartotta esküvőjét az aradi ev. ref. templomban. Méry Róza kiasszonnyal, Méry Bálint kedves leányával. Sok szerencsét.

— **A kudzsiri m. kir. kohó személyzet szövetkezete** legutóbb tartott közgyülésén Berg Tivadar pénztáros helyébe szövetkezeti titkárul és pénztárnokul Reusz Emil okleveles vaskohát választotta meg.

— **Lelkész jelölés.** A nagyszalontai ref. egyház egyik megüresedett lelkészi állomására 10 pályázó közül választásra kijelöltettek: Bösztörményi Lajos kötegyáni, Győry Lajos kenderesi, Kis Bertalan beéri, Nagy Imre ugrai, Szikszay József zalacsi rendes lelkészek. A szakáli lelkészi állomásra pedig Kis György szakáli helyettes, Nagy Elek sárköz-ujlaki segéd és Pinczés János remetei rendes lelkészek.

— **Nyugdijazás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a lugosi gör. kath. egyházmegyei agg papok sorába felvett Nulkanu János csubicsi gör. catholicus lelkészt évi 126 frt nyugdijban részesiti.

— **Jóváhagyás.** Az aradi magyar királyi államjószágigazgatóság által Ó- és Uj-Paulis községekkel az ezen községekben gyakorolt uradalmi italmérési jog eladása iránt kötött szerződést a magyar királyi pénzügyminiszterium jóváhagyta.

— **Egy fényesen sikerült** táncz és bucsu estélyt rendezett Lippán szombaton este a 39- és 46-ikk gyalogezred ott állomásozó tisztikara a József főherczeg-féle szálloda nagytermében, a mely alkalommal a lippai polgárság köréből is számosan vettek részt családjaikkal együtt.

— **Pályázat.** A vingai adótárnoki állásra a temesvári pénzügy igazgatóság részéről pályázat hirdettetik. Évi fizetés 1000 frt és 150 frt lakpénz. A pályázati kérvények október 2-ig nyujtandók be. A később beérkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

— **Adakozás az Asztalos Sándor családjának.** Folytatás az Asztalos Sándor családja részére meginditott gyüjtéséről: Pollák Károly 135 sz. ivén: Pollák Károly 5 frt, Laubner József 1 frt. — Floreszku Péter 78. sz. ivén: Floreszku Péter 1 frt. — Remetey F. Károly 143. sz. ivén: Remetey F. Károly 1 frt, Dániel Rezső 50 kr. — Az aradi Lloyd társulat 263 sz. ivén: az aradi Lloyd 5 frt. Póhl Károly 251. sz. ivén; Pohl Károly 2 frt. — Kőmives József 291. sz. ivén: Kőmives József 50 kr. Skultéty Irma 307. sz. ivén: Skultéti Irma 1 frt. — Radován Mita 268 sz. ivén: Radován Döme 50 kr. — dr. Robitsek Gusztáv 388. sz. ivén: Robitsek Agoston 1 frt. — Salacz Gyula 1. sz. ivén: Bauer kávéháztulajdonos 5 frt, Salacz Gyula 2 frt. összesen 7 frt. — Boros Vida 67. sz. ivén: Oláh Elemér 1 frt, Boros Vida 1 frt. — Halmay Andor 92. sz. ivén: Halmay Andor 2 frt. — Az első magyar általános bizt. társulat 236. sz. ivén: Karton Ede 50 kr., Lendvay Sándor 1 frt, Zobel Bernát 50 kr., Robitsek József 50 kr., Rózsa József 50 kr, N. N. 35 kr, N. N. 30 kr, Kirják 1 frt, Dániel Endre 1 frt. Az első magyar általános biztositó társulat aradi főügynöksége 3 frt, N. N. 40 kr, N. N. 30 kr. összesen 9 frt 85 kr. — Dr. Priegl István 329. sz. ivén: Dr. Priegel István 1 frt. Wenter Gerő 377 sz. ivén: Wenter Gerő 1 frt. Széchy Ákos 36. sz. ivén 50 kr. Wallfisch Armin 184. sz. ivén: Wallfisch Armin 1 frt. Hofbauer Lajos 316. sz. ivén: Hofbauer Lajos 1 frt. Nikolits Péter 133. sz. ivén: Nikolits Péter és családja 5 frt. Mittelman Bódog 119. sz. ivén Wass Lipót 1 frt, Mittelman Bódog 1 frt. Probszt 136. sz. ivén: Probszt Mihályné 1 frt, Probst Ferenczné 50 kr, Vertán Irma 20 kr, Vertán István 20 kr, Probszt Ferencz és fia 1 frt, Halász Márton 50 kr, Dezső Sándor 20 kr, Gelegonya Ferencz 30 kr, Schmidt Antal 20 kr, Nemesy György 20 kr, Blau József 20 kr, Schick Ferencz 20 kr, Papp Pál Balázs 20 krajczár, Sztojka Tódor 50 krajczár, Sztojka Anna 50 krajczár Sztojka Mari 20 kr, összesen 6 frt, 10 kr, Rotter János 46 sz. ivén. Rotter János 1 frt, Rotter Gizella 50 kr, Gamberszky Rotter Irma 50 kr, összesen 2 frt. — Dr. Darányi János 9. sz. ivén: Dr. Darányi János 2 frt, Hegedüs László 86. sz. ivén. Hegedüs László 10 frt. — Inkei Emil 96. sz. ivén. Inkei 1 frt. — Tarjányi Vilmos 176. számu ivén Tarjányi Vilmos 3 frt. — Virágh Lajos főmérnök 12. sz. ivén. Virágh Lajos 1 frt, Virágh Lajosné 1 frt, ifj. Virágh Lajos 1 frt, Vincze Kálmán 1 frt, Kabdebó Béla 1 frt, Kovács József 50 kr, összesen 8 frt 50 kr. — Scholcz Gyula 168 számu ivén. Scholtz Gyula 2 frt. — Freiberger József 77. számu ivén. Freiberger József 2 frt. — Varjassy Árpád 206. sz. ivén. Varjassy Árpád 1 frt. — Tagányi István 326 sz. ivén. Tagányi István 2 frt, Pálffy Sándor 2 frt. — (Folytatása következik.)

— **Agyonütötte a fenyő-gerenda.** A napokban a m.-pécskai templom épités körül az állásról egy fenyőgerenda alá zuhant és egy kőmives tanulót agyonütött.

— **Az „Arany oroszlán"** vendéglő kerthelyiségében, ma este az első debreczeni daltársulat kezdi meg előadásait. A társulat tizenkét tagból áll és magyar, román és német nyelven tartja a különböző előadásokat. Igy kétségen kivül érdekes is lesz.

Hazánk és a főváros.

— **A király és a veszprémi tüzvész.** Királyunk szivét is megdöbbentette a Veszprém városát ért catastropha. Csáktornyán időzése alkalmából csütörtökön értesült a hirlapokból a szerencsétlenségről s — mint a „V. F. H." irja — azonnal informatiot kért Esterházy Móricz gróf megyei főispántól. Majd déli 1 órakor, mikor a veszprémmegyei küldöttség fogadtatása volt, a király benső jelét adta részvétének. A veszprémi főispán bemutatta a küldöttséget, majd a veszprémi polgármestert. — Felség, bemutatom Kovács Imre urat, a veszprémi polgármestert. — A király: Részvéttel értesültem Veszprém város szerencsétlenségéről. Hány ház égett el? — A polgárm.: Százhét, felséges ur! Ezenkivül 58 melléképület. — A király: Ez nagy kárt tesz ki. Mennyi van constatálva? — A polgárm.: Mintegy 70—75 ezer forintnyi. — A király: Sok család nyomorog bizonynyal. — A polgárm.: Százhetvenhárom, felség! — A király: És a károsult tagok száma? — A polgárm.: Hatszázötven, hétszázig. — A király: Az nagy csapás. Mily állásuak a leégettek? — A polgárm.: Többnyire igen szegény földmivesek s kisebb gazdák. Alig mentettek meg valamit; mondhatni, mindenük elégett. — A király megindult, részvétteljes, elborult hangon: Szegény, szegény emberek! Ő Felsége ezután barátságosan bocsátotta el a küldöttséget. Majd Esterházy főispán utján táviratilag ezer forintot küldött a tüzkárosultaknak.

— **József főherczeg fiai** József Agost és László főherczegek, e hó 5-étől, 7-ig gömöri Szent-Iványi József, nagybirtokosnak, a szerb király multkori házigazdájának vendégei voltak. Szept. 5-én délelőtt Tátrafüredről vonaton jöttek a főherczegek a lipótujvári állomásig, honnan azután egyenesen Szent-Ivánra hajtattak. József Agost főherczeg a mult tavasszal volt már Szent-Iványinál vadászaton s a vidék nagyszerüsége és a házigazda igaz magyar vendégszeretete ugy megmaradtak emlékében, hogy most Szent-Iványi József meghivására mind a két főherczeg örömmel indult Szent-Ivánra. Tátra-Füredről Holdházy apát és Steiner prelátus kisérték a fiatal főherczegeket Szent-Iványi kastélyáig, a hol nagy ebéd várt reájuk. Ebéd után, a melyen a főherczegek kiséretén és a házigazdán kivül még id. Szent-Iványi Márton, Liptómegye főispánja, fia Márton, Joób Marczell, a lipótujvári járás főszolgabirája és Zsuzskin Ferencz fővadász vettek részt, kilovagolt a liptóujvári várromhoz, a két főherczeg. — Másnap, kedden reggel 6 órakor Szent-Iványi egyik vadászterületén, a regényes fekvésü Bisztrán vadászat volt. A társaság nagyobb része Agost főherczeggel vadászni ment, másik része pedig horgászott a kis László főherczeggel. A horgászat nagy örömet szerzett a főherczegnek, mert rövid hét óra alatt a főherczeg maga 30 darab pisztrángot fogott. Az nap Bisztrán hált meg a társaság s szerdán reggel jött vissza Szent-Ivánra. Utközben a házigazda meglepetést szerzett a két fiatal főherczegnek. Szent-Iván közelében van egy visszhangos halom. Innét Szent-Iványi felköszöntötte vendégeit s a hatalmas visszhang felköszöntője minden egyes szavát teljes erővel visszaadta. Szerdán délelőtt meglátogatták még a vidék egyes nevezetességeit, igy a régi szent-iváni templomot s a szomszéd okolicsnói templomot, melynek alapitását Corvin Jánosnak tulajdonitják s mely régészeti s művészeti tekintetből is igen érdekes. A fiatal főherczegek igen jól érezték magukat a vendégszerető háznál s azzal az igérettel váltak el házigazdájuktól, hogy legközelebb a csorbai tónál ujra találkoznak.

— **Tüntetés Jókai mellett.** Mint táviratainк közt megemlékeztünk, „Szigetvári vértanuk" vasárnap esti kolozsvári előadása alatt óriási lelkesedés mellett tüntetett a szinházat zsufolásig megtöltő közönség Jókai mellett. Zrinyi esküje végeztével a páholyokból kezdődött „Éljen Jókai" kiáltásokra az egész közönség egyhangulag perczekig tartó és szünni nem akaró éljenzésbe tört ki. Jókaira a páholyokban felállva éljeneztek. E. Kovács Gyula rendező a költő nevében köszönetet mondott a közönségnek, mire ujból kitört a szünni nem akaró éljenzés. Az ifjuság a következő táviratot küldte Jókainak: „A „Szigetvári vértanuk" előadása alkalmából a megsértett költőt szivünk egész szeretetével és lelkesedésével üdvözöljük. „A mivel téged bántottak" azzal a hazát bántották." A kolozsvári egyetemi ifjuság."

— **Rövid hirek.** Szigetvártt az olvasó egylet tüzijátékkal, allegoricus képlettel és végül tánczmulatsággal ülte meg Zrinyi Miklós hősi halálának 321-dik évfordulóját. — A szegedi nőiparegylet a közoktatásügyi miniszteriumtól nyilvánossági jogot kapott ipariskolája részére. Balaton-Füreden ek még vannak vendégei, mert az idő kedvez, a tó vizében jó fürdeni s a szőllő pompás, mikor a szeptember ilyen szép, akkor mindig kellemes ott a saison utódja, csak az a kár, hogy többen nem élvezik. — A szegsárdiak szinházpártolása fura lábon állhatt. Legalább az ottani helyi lap comicus szinekkel festi. Azt irja, esténként a várkert oldala tele van uri publikummal, mely onnan a magasból ingyen élvezi az előadásokat. Sőt nemcsak élvezi, de tapsolja is. Éppen igy tesznek a jómódu hódmező-vásárhelyiek is. Aztán éljen meg a vidéki szinészet!

A nagy világ.

— **A czárné orvosa.** Az orosz császárné kiséretében van Fredensborgban Botkin háziorvosa is, a kinek pályája nem érdektelen, ha csakugyan a következő módon futotta meg mint azt előkelő oroszok beszélik. Botkint a ki Pétervárt kitünő sebész hirében áll, több külföldi orvossal conziliumra hitták a császárnéhoz. A császárné az urakat drága báránybundába burkolva fogadta. Botkin felkérte a császárnét, hogy a szükséghez képest vetközzék le. A császárné azonban erélyesen visszautasitotta ezt a kivánságot. Botkin erre meghajtotta magát és elhagyta a szobát. A szomszéd teremben a császár várta az orvosi tanácskozás eredményét és nem kevésbbé volt meglepetve, midőn Botkint oly gyorsan és egyedül látta a szobából kijönni. „Készen van?" kérdezte a császár. „Hozzá se fogtam, felség", válaszolt Botkin, elmondva a történteket. A császár azonnal Botkin pártjára állott, de nem birta eltitkolni csodálkázását, hogy eddig egy orvos sem ajánlotta a császárnának teste megvizsgálását. Egy külön e czélra készitett vászonruha közvetitette végül az orvossal a császárné mellét és szivét. A czár Botkint vonakodása daczára többé nem akarta nélkülözni s igy a császárné házi orvosa maradt és mint mondják, 100,000 rubel évi fizetése van.

— **Schnaebele.** Több hónapja mult már annak, hogy ezt a nem épen classicus szépségü nevet megismerte egész Európa s az a franczia rendőrbiztos, a ki ennek a névnek, szerencsés viselője; beirta magát a világtörténetbe. Azóta a Schnaebele nevet elfeledte megint a vilag, de Schnaebele urnak azért mégis hasznára vált ez a rövid történeti nevezetesség. Mikor Schnaebele haza került a német fogságból, tudvalevőleg kinevezték egy nyugodalmasabb rendőrbiztosi állásra, Laonba. Ezt az állását azonban Schnaebele nem is foglalta el. A nancy-i ipariskola igazgatósága tudniillik arra a hazafias meggyőződésre jutott, hogy olyan nagy férfiu még a laoni rendőrbiztosságnál is nyugadalmasabb érdemel s kinevezte Sshnaebelet az ipariskolába a németnyelv tanárának. Schnaebele október 1-én leköszönt rendőri hivataláról s elfoglalja uj állását, minek tökéletesen megfelelhet, mert annakelőtte tudvalevőleg elemi iskolai tanító volt Strassburgban s csak elzász-Lotharingia elfoglalása után akasztotta szögre a diplomáját. Azt különben, hogy most ujra leakaszthatja, nem a franczia kormánynak köszönheti mert a nancy-i ipariskola nem állami intézet.

— **Rövid hirek.** Reményi Edéről, a hirneves magyar hegedümüvészről szomoru hirt olvasunk. Az idézett lap szerint a müvész Singaporeból tengeri utra kelt, de a hajó, melyen utazott, valószinüleg törést szenvedett s a müvész is a vizbe fult. Annyi bizonyos, hogy hét hónap óta semmi hirt sem adott magáról. — Párisban a napokban elhunyt egy Bedrus Lajos nevü derék magyar fiatal iparos; a magyar egylet gondoskodott temetéséről. — A mübor Spanyolországban sem népszerü s közelébb Ceniteróban a nép megrohanta Engerhard franczia borgyáros telepét s mintegy 25,000 liter mübort folyatott ki. — Troinaba, Sziczilia szigetén, nagy zavargás volt a cholera miatt, több embert agyonlőttek; a kormány rögtönitélő biróságot rendelt oda. — A milánói törvényszék négy évi börtönre itélt egy Rósa Gábor nevü szélhámost, ki együgyü embereknek pár száz frankért rendjeleket, grófi méltóságot, nőknek palotahölgyi czimet szerzett, persze csupa hamisitott oklevelekkel bolonditva az illetőket. — Plevna mellett bolgár rablók kifosztottak egy franczia utas párt; a hatóságok nagy buzgalommal keresik a gonosztevőket, mert a francziák most külömben sem nagyon nagy barátsággal viseltetnek a bolgárok iránt. — Az igazi eau de Cologne októbertől fogva felényivel drágább lesz, mint eddig volt, a németországi uj szeszadó miatt. — Angolurnők mindig többen foglalkoznak a lóversenyzéssel. A jövő évi Derby-re öt nő jelentett be lovakat: Montrose herczegnő, Miss Graham, (hajlott koru hölgy kinek Stirling"-je hiressé vált a gyepen,) Mrs Theobald, Knoxe Sore és Eyke özvegynők. Mind maguk vezetik istállóik ügyeit. Az özvegyek elhalt férjeiktől sajátiták el a sport szenvedélyét. — A képviselő választások alkalmára Sophiában központi bizottság alakult, mely azt adta ki jelszóul: „Bulgária maga magáért." — A franczia koronagyémántok eladásából, a most elkészült számadások szerint 7.007,665 frank folyt be tisztán; a történelmi érdekü nagy gyémántok, melyeket megtartottak, nagyobb értéket képiselnek. — A sok congressus miatt, mely mostanában mindenfelé folyt és folyik, a halotthamvasztó egyletek congressusa iránt oly csekély érdeklődés jutott, hogy e gyülést, mint Manilából jelentik, elhalasztották áprilisra. — Sarah Bernhardt legujabban azzal beszéltet magáról, hogy elzarándokolt Loudesba s ott a hivők tömegével térdre borulva imádkozott a Mária-kép előtt — Egy angol lap azt fogja rá a német trónörökösre, hogy hamis gyémántokkal kirakott ékszert adott Norwoodban ajándékul a vendéglős nejének, kinél lakott, a vendéglős pedig visszaküldte. — A Reményi Ede eltünésére vonatkozó hirek, alaptalanok.

SZINHÁZ.

— **Előleges szinházi jelentés.** Van szerencsém Arad város minden ajku mélyen tisztelt müpártoló közönségével tudatni, hogy a nagytekintetü sziuügyi bizottsággal kötött szerződés alapján az aradvárosi szinházat az 1887—88. ősz-teli évadra ismét én igazgatván, drámа-, vigjáték-, népszinmü- és operette fixum-szintársulatommal folyó szeptember hó végén e városba érkezem s előadásaim sorozatát szombaton, október hó 1-jén az aradi szinház tekintélyének s a közönség müigényeinek megfelelő fénynyel és ünnepélyességgel kezdem meg. Társulatom névsora a következő: Férfiak: Szabó Antal, drámai és társalgási-apa és jellemszinész. Peterdy Sándor, hősszerelmes és drámai jellemszinész. Somló Sándor, drámai es vigjátéki lyrai szerelmes és társalgási szinész. Bács Károly, drámai apa, jellem és társalgási szinész. Kiss Mihály, népszimü-énekes és operette-bariton. Németh János, operette tenor. Földváry József, segédszerelmes és operette-bariton énekes. Réthey Lajos, bonvivant, társalgási és drámai salonszinész. Fenyéry Mór, drámai és drámai kedélyes apa, jellem, társalgási és operette-énekes. Nyilassy Mátyás, operette-buffo, burleszkkomikus. Krecsányi Ignácz, igazgató-rendező. Kulinyi Márton, naturbursch, comikus. Rózsa Dezső drámai segédszinész. Végh István, segédkomikus. Bánáti Ede, Marosfy Endre, Bethleni László, Kádas Imre, Óváry Jenő, Szabó László, Vértessy Andor, Sándori Kálmán, Czakó Vilmos, Fekete Adolf, ügyelő, Kajsay Győző, Szentes János, Tischler Béla, kardalnokok és segédszinészek. Nők: Hunyady Margit, drámai és társalgási szinésznő. Somlóné-Vadnay Vilma, operette-, népszinmü-, soubrette- és possée-énekesnő. Czanyuga Emma, drámai és vigjátéki szende. Spányi Lenke, operette- és operacoloratur énekesnő. Frank Boriska, népszinmü és operette énekesnő. Havas Aranka, vigjátéki és drámai naiv szinésznő. Siposné-Dobozy Lina, hősnő, drámai anyaszinésznő. Kressányiné-Kiss Veron, társalgási soubrett. Bácsné-Maár Julia, jellem-, társagási és anyaszinésznő. Litzenmayer Leopoldina, soubrette-, társalgási szinésznő és tánczosnő. Litzenmayer Szidónia, szinésznő, tánczosnő, énekesnő. Tharassovics Margit, operette-énekesnő és anyaszinésznő. Berényi Mariska, Ajtay Károlyné, Örsy Aranka, Kovács Fanny, Farkas Mariska, Fürst Mariska, Csügényi Vilma, Lehmann Lina, Lelle Piroska, Marossy Jozefin, Tihanyi Katalin, Melczer Juliska, Tóth Bertha kardalnoknők és segédszinésznők. Krecsányi Vera. Somolik Gizella, Somolik Károly, Somolik Vera, gyermekszereplők.

Zenekar. Karnagy: Delin Henrik. Zenészek: Dittman Gyula, zenekarigazgató; Badoucsek Emanuel, Bohacsek József, Funk Izidor, Grünnes Ferencz, Krech Károly, Kubát Antal, Hann Károly, Homolka Ede, Kardinál József, Hales Frigyes, Lindter Lőrincz, Nerád János, Olschansky János, Pekarek Ferencz, Péter Károly, Pfeiffer Jakab, Rau György, Ruppert Ferencz, Schnek József, Wollschak Ferencz, összesen huszonegyen.

Festő: Végh István. Sugó: Várady Akos. Ruhatárnokok: Bedécs István, Szilágyi András, Pénztárnok: Óváry Jenő. Kellékes: Tóth Mihály négy segéddel.

Fentebbi kimutatás a fővárosi és vidéki szinészet több kitüntetetett tagjának nevét tartalmazza, kik felfogva nemes hivatásukat, velem együtt lankadatlan szorgalommal fognak igyekezni a müpártoló közönség müigényeinek kielégitésére.

Könyvtáram a bel- és külföldi szinmüirodalom minden válfaju legujabb, legkitünőbb termékeiből van összeállitva. A lefolyt nyári évad alatt a budapesti nemzeti és népszinház legujabb, legmagvasabb darabjait tanittattam be, s a legváltozatosabb müsort fogom nyujtani. Nem tévesztem szem elől, hogy ugy a páros, mint a páratlan számu bérlő uraságok a legujabb, minden válfaju és válogatott darabokat, egyenlő változatossággal és beosztással élvezzék, s fötörekvésem mindenben a nagyérdemü bérlő közönség rokonszenvének kivivása s annak folytonos megérdemlése lesz.

Ruhatáramat a közönség müigényeinek megfelelő fénynyel szereltem fel s fogom minden uj darabhoz szerelni.

Előadásaimat ernyedetlen szorgalom és igyekezet, gondos, szakavatott rendezés és áldozatot nem ismerő kiállitások fogják vonzóvá tenni. Részemről mindent el fogok követni, hogy ugy a mélyen tisztelt szinügyi-bizottság csekélységembe helyezett nagyrabecsült bizalmára, mint a nagyérdemü bérlő- és napi közönség pártfogására méltó legyek.

Mély tisztelettel:

Krecsányi Ignácz,
szinigazgató.

— **A szinházi bérlet.** A fentebbi felhivás kiegészitéseül, adjuk az aradi szinház buzgó igazgatójának következő jelentését a bérletre vonatkozólag: A bérletszámok, nemkülönben a bérlet- és napi árak, következőleg vannak megállapitva: Az évadbérlek egyszázötven előadásra nyittatik, a kisbérletel pedig huszonöt előadásra terjednek. A bérelni ohajtó uraságok tehát egész évadra, azaz egyszázötven előadásra vagy kisbérletre, azaz hoszonöt előadásra rendelkeznek helyeik felől. Összesen hat kisbérlet lesz, mely az évadbérlet számaival egyszerre fog kezdődni s az évad végén bevégzőgni.

Bérlet- és napiárak az évadbérletre vagyis egyszázötven előadásra: alsó és közép kettős páholy 650 frt, alsó és középpáholy 450 frt felső kettős páhyoly 500 frt. felső egyes páholy 300 frt. elsőrendü támlásszék a földszinten, elsőemeleti erkélyülőhely az első sorban 120 frt. Másodrendü témlásszék 100 frt. Harmadrendü támlásszék a földszinten elsőemeleti erkélyülőhely a második és harmadik sorban 75 frt. máodemeleti erkélyülőhely az első sorban elsőemeleti erkélyülőhely a negyedik és következő sorokban 65 frt. másodemeletf erkélyülőhely a második és harmadik sorokban 60 frt. Harmademeleti közép erkélyülés 50 frt.

Kisbérletre, vagyis huszonöt előadásra: alsó és közép kettős páholy 130 frt. alsó és középpáholy 90 frt. felső kettős páholy 100 frt. felső egyes páholy 60 frt Elsőrendü támlászék a földszinten, elsőemeleti erkélyülőhely az első sorban 25 frt. Másodrendü támlásszék 20 frt. Harmadrendü támlásszék, elsőemeleti erkélyülőhely a második sorban, másodemeleti erkélyülőhely az első sorban 15 frt. elsőemeleti erkélyülőhely a negyedik és következő sorokban 12 frt. másodemeleti erkélyülőhely a második és harmadik sorban 10 frt harmademeleti közép-erkélyülés 8 frt.

Napi helyárak: Alsó és közép kettős páholy 7 frt, alsó és középpáholy 4 frt 50 kr, felső kettős páholy 6 frt, felső páholy 3 frt, első rendü támlásszék 1 frt 20 kr, másod-

rendü támlásszék 1 frt, harmadrendü támlásszék 80 kr. elsőemeleti erkélyülés az első sorban 1 frt 20 kr, másodrendü elsőemeleti erkélyülés 80 kr, harmadrendü elsőemeleti erkélyülés 70 kr, másodemeleti erkélyülés az első sorban 80 kr. másodemeleti másodrendü erkélyülés 70 kr, másodemeleti harmadrendü erkélyülés 50 kr, harmademeleti közép erkélyülés az első sorban 50 kr, többi oldal- és középülőhelyek 40 kr, karzat 20 kr.

A mélyen tisztelt idénybérlő uraságok bérlethelyeik megtartása iránt előjoggal birnak s helyeik meg vagy meg nem tartása iránt méltóztassanak e hó huszonnegyedikéig Somolik Lőrincznél jelentkezni. A mult évben egész évadra ki nem bérelt helyek uj idénybérlői a kisbérlet felett szintén előnyben részesülnek. A t. cz egész évadra bérlő uraságok bérletösszegük első felét a bérletjegy átvétele alkalmával vagy a bérlet kezdetekor, másik felét a bérlet után, vagyis a hetvenhatodik évadbérletelőadásnál kéretnek törleszteni.

A t. cz. bérlő uraságok nevének bejegyzésével, a bérletügyek elintézésével, jegyek kézhez juttatásával s bérletpénzek felvevésével Somolik Lőrincz van megbizva, ki september hó 10., 20 és 21-én, továbbá 24-én a szinházi irodában várja a mélyen tisztelt közönség parancsát.

Szinlapbérlet az egész évadra 1 frt. Bérelni lehet nyugta mellett a szinházi pénztárnál vagy a szinlaposztónál.

Mélyen tisztelt közönség! Részemről mindent elkövettem, hogy az igazgatásom alatti harmadik évadra olyan szintársulatot hozzak Aradra, mely a közönség, sajtó és szinügybizottság müigényeit kielégitse. Nagyváradon működésem alatt a müsor összeállításánál pedig szem előtt tartottam, hogy vagy egészen uj, vagy olyan müveket adassak, melyek Aradon nagyon régen kerültek szinre s belbecsüknél fogva a közönség tetszésével fognak találkozni. E törekvésem s az egy helyben működés által sikerült elérnem azt, hogy müsorom a tavalyihoz hasonló uj, vonzó és változatos lesz. Igérem azt, hogy minden tőlem telhető igyekezettel oda fogok hatni, miszerint az aradi szintársulat buzgalma a müsor s kerekded előadások méltók legyenek a pártolásra s erkölcsi és anyagi elismerésre.

Arad, 1887. évi septemker hó 12-én. Mély tisztelettel: Krecsányi Ignácz, szinigazgató.

CSARNOK.

Róza.

(Népies elbeszélés.)

— Az „Aradi Közlöny" számára fordította: M. J. —

[7. Folyt.] III.

— Az Isten keze felettem! — mondá a leányka. Ki nézheti a szegény állatokat szenvedni?

A fiatal ember az istálóba ugrott és az állatokat szabaditni segité.

— Az istenért kérlek, hagyj egyedül müködnöm, siess a fecskendőhöz! Semmi rend nincs. Segits, különben leég a fél falu.

— Nem távozom mellőled! — mondá. Szükséget szenvedhetsz!

A leányka hallgatott, de amint az utolsó állatot megszabaditotta s kisietett a tető recsegett. Erős karokkal ragadta meg az ifju a leánykát, az ajtóhoz vonó s alig voltak a szabadban az istáló füst, láng és szikrák között összeomlott.

— Hála Istennek, hogy jó órában jöttem! — kiáltott fel.

E pillanatban kétségbe ejtő félelem kiáltást hallának mindketten. Luiza volt, ki kiáltott.

— Jaj! nagyanyám megég! — kiáltá a leány, ki piperéit szekrényébe rejté, de atyjának anyjáról. ki a felső emeleten köszvénybajban fekszik s magával is tehetetlen. épen nem is gondolt. Mártin is csak kincseivel volt elfoglalva. Hol van? kérdé gyorsan akörül zárt Róza.

— Fenn a felső emeleten! — mondá Luiza, a külső szobában balra! Mentsék meg az Istenért! Ő azonban a helyről nem is mozdult.

A nélkül, hogy gondolkodna, sietett Róza az égő ház megvilágitott ajtajába. Vele azonnal Ferencz is; de a leányka keze visszanyomá. Az istenért vissza! kialta aggodalommal. A házat nem ismeri és hiába jö! En jártas vagyok itt és könnyen reá találok.

— Ki onnét! — kialta kivülről több hang, a gerendák recsegnek! A tető beszakad.

De mint madár repült fel Róza a lépcsőkön, Ferencz nem látta többé.

A leányok nyelveltek minden felé; a füst nagy tömegben tört ki a házból.

— Rózám! Rózám! — kialtá Ferencz tizszeres halálfélelemmel és sietett utána a lépcsőn fel. Midőn a lépcsőn jobbra forduló szöglethez ert, a leányka már lefelé jött karján hozva az elájultat.

Egymásra néztek.

— Vissza! vissza! kiálta, különben letörik alattunk a lépső. Az ifju visszahuzódott és a lépcső szegletének égő karfájához tamaszkodott, mivel nem mehetett gyorsan le. A karfa eltört alatta s ő hátra balra leesett. Róza aggodalmasan kiáltott fel s terhével majd összezuzódott, mivel az ifjut leesni látta. Utolsó erejét összeszedve elérte az ajtót, átadta a szegény elájult asszonyt másoknak s mondá: „Vigyétek őt anyámhoz!" Es rögtön az égő házba sietett vissza, mely belől is mindenütt fellobbant. Senki sem fogta meg a leányt, mivel keresen látták a tanitót a füstben utána sietni. A rémület kiáltása hallatszik minden szájból, a mint a leányka az ajtóban eltünt. Több férfi sietett utána, de már az ajtóban találkoztak vele, az élet nélküli fiatal embert hozva és amint az ajtóhoz ér, a tető és osztály összeomlott és ő a terhe alatt összeroskadt. Ember feletti megerőltetéssel összeszedé erejét, mi nagyon meghatotta az egész környezetet.

Mi alatt ez történt, a lelkész is megérkezett, a rendet fáradtságosan helyre állitá s a fecskendőt akként állitá. hogy remélhették a tüzön uralkodni.

Látta az elájultakat, minkettőt lakására vitette.

E közben a közelből s távolból segitő sereg érkezett, kik hajlandók voltak a lelkész bölcs rendelkezéseihez fogni. A fecskendőnek elég vize volt, szünet nélkül dolgoztak. Mártin háza halomban hevert, a közeli szomszéd háza is összedült és a harmadik még teljes erővel égett. Ide fordíták a segitők minden tevékenységöket s alig egy órai tevékeny munka után azon öröm és öntudataan voltak, hogy a harmadik ház némileg meg van mentve és a tüz további terjedésének gátot vetettek. Hogy ember élet nem esett áldozatul, Róza emberszeretetének köszönhették. Hogy egy élet sem veszett a borzasztó lángokban, az ő müve, mivel mindenki elveszti fejét s egyedül Mártin szerszámait iparkodtak megmenteni, mi különben sem nagy kár lett volna.

A szerencsétlenség mégis nagy volt. A csekély megmentetteken kivül minden a füst és láng martaléka lett, különösen az idei aratás. Boldogok voltak még a többi két szomszédok, kik polgártársaikkal a legnagyobb részt megmentették. Ez azon időben történt, melyben a biztositó társaság üdvös volta ismeretlen volt, igy mind az, mi a romladékban feküdt, nem volt biztositva.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenet.

— **V. Gy.** urnak **Battonyán**. Megjelenik a napokban. A többire nézve is szivesen vesszük igéretét. Lapunk a tud. egyetemi olvasókörnek is jár, s a belvárosban az uj „Café Central"-ba.

KÖZGAZDASAG.

Szeszüzlet.

(Szeptember 12.)

(B.) Készáru nagyban 26, kicsinyben 26.50, hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatőzsde.

(Szeptember 12.)

Gazdag kinálat, jó vételkedv, 30000 mm. jött forgalomba. és 5 krral olcsóbb árakon Buza őszre 6.67—6.69, buza tavaszra 7.17—7.19, zab őszre 5.27—5.29, zab tavaszra 5.70 5.71, kukoricza tavaszra 5.62—5.63, káposztarepcze 11.50.

IDEGENEK NÉVSORA.

(Szeptember 11.)

Fehérkereszt-szálló Gróf Kuun N. és családja, Monostor. Schlechta N., erdész és neje, Nádas. Zsürger Miksa, Feudeles János, Steiner Jakab, utazók, Budapest. Vadniánszky N., Kaiser F., Fridrich Adolf, utazó, Bécs Spinner N., utazó, Karlsbad. Barthel R., utazó, Páris.

Tücherer-szálló. Faska János, birt., Gyula. Dr Maurer N., ezred orvos, Temesvár.

Nádor-szálló. Hilvert Manó, mérnök, Érsekujvár. Dr. Kálmán Antal, ügyvéd, Bpest. Czedl György, számtartó, Szőllős. Weisz Emil, hivatalnok, Szarvas.

Aranykulcs-szálló Véber János, keresk., Világos. Turku F., papnövendék, Bpest.

Háromkirály-szálló. Mladin György, jegyző, Nádas. Mozes Mihály, jegyző, Borossebes.

Aranycsillag-szálló. Lipman Adolf, Temesvár. Mey Károly, Arad. Kohn Móritz. Pécska.

Arany-szarvas-szálló. Szátzlaitner M., énekesnő, Klagenfurt.

Közlekedés.

	A vonat ind. Aradról		érk. Aradra	
Csabai vegyesvonat . . .	regg.	6 20	este	6.28
Budapesti személyvonat .	d. u.	12.31	regg.	5.45
„ „ .	este	9.17	d. u.	4.10
Erdélyi vegyesvonat . .	d. u.	4.30	d. e.	8.42
„ személyvonat . .	regg.	6.—	d. e.	11.39
Temesvári vegyesvonat .	regg.	6.05	d. e.	9.27
„ „ .	d. u.	5.48	este	8.17
Borossebesi vonat . . .	regg.	6.25	regg.	8.38
„ „ . . .	d. u.	4.25	este	7.18
Szegedi személyvonat . .	regg.	4.38	regg.	8.15
„ „ . .	d. u.	2.56	d. u.	7.50

Felelős szerkesztő és kiadó:
HINDY ÁRPÁD.

Nyilttér.*)

Nyilvános köszönet.

Kunágotai pusztámon f. hó 9-én támadt rendkivüli nagy tüzeset alkalmával a „kunágotai önkéntes tűzoltókar" saját felszerelményeivel a helyszinén megjelent, s ott rendszeres s önfeláldozó tüzoltással annyira localizálták a tüzvészt, hogy a közeli három nagy dohánypajtámnak, cseléd-házaim- és istállóimnak a megmentését valóban egyedül a karnak köszönhetem. — Isten áldását kérve a kar további működésére, azt a közönség, a hatóság; de különösen a biztositó-társaságok jóindulatába s támogatásába jó lélekkel ajánlani kedves kötelességemnek ismerem.

Weidenfeld Lajos.

*) E rovat alatt közlöttekért se mmi felelősséget nem vállal a szerk.

4982. szám. 652 2—3

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság részéről ezennel közhirré tétetik, hogy az aradi kápolna-utczai volt kincstári ügyészségi laknak pénzügyőri laktanyává leendő átalakitása czéljából az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság Arad kórház-utcza 13. h. sz. a. hivatalos helyiségében **1887. év szeptember 18-án délelőtt 10 órakor** nyilvános árlejtés fog tartatni.

A vállalat kikiáltási költsége 2414 frt 98 kr. tészen.

Vállalkozni szándékozók tartoznak a kikiáltási munkadijnak 10 százalékát bánatpénzül az árlejtező bizottság kezeihez letenni, illetőleg a beadható, 50 krros bélyeggel ellátott irásbeli zárt ajánlathoz is mellékelni. Az árlejtésen csakis hazai iparosok, kik az épitkezés teljesitésére elég szakképzettséggel birnak, vehetnek részt.

Megjegyeztetvén, hogy a munkálatok legkésőbb október hó végeig befejezve kell hogy legyenek s ha az épitkezési szerződés bármily okból netán csak hosszabb idő mulva nyerne jóváhagyást, a vállalkozó semminemü igényeket nem támaszthat.

M. kir pénzügyőri biztosság Aradon, 1887. év szeptember hó 9-én.

Langmáhr,
szemlész.

A szüretre

2—3 **jó** (már használt) **üres**

szeszes hordók

olcsó árban kaphatók

KOHN S. N.-nél

Atzél Péter-u. 2. sz. I. emelet.

15828—1887. Aradvármegye alispánától.

Árverési hirdetmény.

A *harkályi Körös-hidon* gyakorlandó

vámszedési jognak

jövő 1888. évi január hó 1-étől 1890. évi deczember hó 31-éig terjedő, három évre való *haszonbérbe adása végett*, Aradvármegye alispáni irodájában folyó **szeptember hó 29-én d. e. 10 órakor** árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár évi 1200 frt s bánompénzül ennek 5 százaléka teendő le.

A szóbeli árverés megkezdése előtt irásbeli zárt ajánlatok elfogadtatnak, melyek azonban az előirt bánompénzzel szintén ellátandók s az ajánlatban kiemelendő, hogy ajánlkozó az árverési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Az árverési feltételek s ezek között a kérdésbeli hidra vonatkozó vámdijszabályzat is, a vármegye főszámvevőjénél és a kisjenői járás főszolgabirájánál megtekinthetők.

Aradon, 1887. évi szeptember hó 6-án.

646 2—3 Ormos,
alispán.

Nátha ellen!

Az 1885. évi országos kiállitáson kitüntetett **verseny és kivitelképességért, nagyban termelés és fontos javitásért.**

A kellemetlen idők alkalmával igen gyakoriak azon meghülések, melyeknek nátha lesz a következése.

A náthát többnyire nem is tarják betegségnek; sőt felőle azon tréfás nézet van elterjedve hogy ha gyógyitják tovább tart, mintha nem gyógyitják.

Azonban mindkét nézet téves. — Először is a nátha gyakran kiallhatatlan fejfájással, étvágytalansággal s kedély levertséggel jár, és csak legenyhébb formája az, a mely a takhártyák erős lobjában és azok tulságos elválasztásában nyilatkozik. — Azonkivül gyakran alapját képezi, ugy a rheumatismusnak, mint különösen tüdőbajoknak is. E szerint a nátha gyógyitását különös figyelmünkre kell méltatnunk, és semmi esetre sem kell hagyni azt elhatalmasodni. — Ezt annyival is konnyebben megtehetjük, mert a dr. Hager által kitalált gyógymódszer oly biztos, hogy 1 doboz dr. Hager féle nátha labdacs elfogyasztása után a nátha biztosan elmulik.

Azért minden oly esetben, midőn esti meghülés után fejünk fájni kezd, étvágyunk elmult, vagy torkunk száraz és érezzük a nátha előjeleit, azonnal vegyünk dr. Hager nátha elleni labdacsaiból, és annak bevétele után minden bajtól megszabadultunk.

Sőt ha bármely meghülés után azonnal bevesszük a labdacsokat, az abból eredhető minden bajnak elejét vettük.

Emlékezetbe hozom még, hogy a dr. Vost által Frankfurtból oly nagy hirre hozott „Katarhus labdacsok" csakis a dr. Hager-féle labdacsok utánzatai s mint minden utánzat természetesen az eredetive nám mérkőzhetik.

Ezen a meghülés káros következményei ellen oly biztos hatásu labdacsok kaphatók Aradon:

Rozsnyay Mátyás

Szentháromsághoz" czim. gyógyszertárában.

Egy doboz ára 1 frt o. é. 65

Meghülés ellen! Köhögés ellen! Láz ellen!

Uj szerkezetü

szikviz-(szóda)

készitő gépek

jutányos árakon

kaphatók üzletemben, melyek nagy előnnyel birnak a — régibb szerkezetü gépek felett, a mennyiben a szénsav alulról nyomul a vizen keresztül és azzal gyorsabban és sokkal jobban egyesül, miáltal a szikviz sokkal erősebb, gyorsabban fejlődik, kevesebbe kerül (mivel kevesebb borkő és szóda szükségeltetik) a gép kezelése nagyon egyszerü, költséges javitásoknak nincsen kitéve.

Az oly tiszta borkő és szóda bicarbonneból készült szikviz betegeknek, különösen gyomor-betegeknek, mint egészségeseknek nagyon ajánlható, különösen meleg időszakban és a hol az ivóviz nem tökéletesen egészséges.

Ezen gépekkel egyszersmind mindennemü hűsitő italokat, ugyszintén nagyon jó magyar pezsgő bort is **félóra alatt** lehet elkésziteni. Tisztelettel

Ernyei Gyula,

a „zöld papagály"-hoz

17—6—12 Aradon.

ADLER A.

déli gyümölcs-, csemege-, czukorkák- és gyümölcs-szállitmányi üzlete

ARADON, templom-utcza, Minorita-palota.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy üzletemet a legkiválóbb és legnemesebb faju

gyümölcsökkel

berendeztem.

Minden postai vagy vasuti rendeléseket gyorsan és pontosan teljesitek.

A legjobb faj szőllőből 4 és fél kilós kosárral bérmentve, vidékre szállitva 2 frt. Utánvét mellett.

Czukordinnye, darabonként 15 krtól 40 krig vidékre szállitva. Uj dió, kilója 30 kr. — Raktár kitünő minőségü **erdélyi szalámiból.**

Valamint minden egyéb gyümölcsöt kosarakban csomagolva, a legnagyobb készséggel szállitok.

A magyarádi és ménesi bortermelők szövetkezetének pinczéjéből kitünő

asztali fehér és vörös borokat

redeti árakon és pedig postai csomagba 3 üveg bérmentve 2 frt, 2 frt 20 és 2 rt 40 krért; vasuton 16 palaczk 8 frtért különféle borokból összeállitva küldök, valamint

bel- és külföldi pezsgőt

raktáromon tartok és megrendeléseket vidékre pontosan eszközölök.

A n. é. közönség becses rendelését kérve kiváló tisztelettel:

634 4—12 ADLER A.

déli gyümölcs-, csemege-, czukorkák- és gyümölcs-szállitmányi üzlete Aradon, templom-utcza.

Nyomtatja a »Széchenyi irodalmi intézet« Aradon.

Hirdetmény.

Mely szerint közzé tétetik, miszerint **Magyarát** községházánál f. évi **szeptember hó 18-án d. e. 10 órakor**

hegyszéki ülés

fog tartatni, melyre a t. szőllőbirtokosok ezennel tisztelettel meghivatnak.

Tárgyai:

1 A folyó évi szüret megtartási időre vonatkozó vélemény kimondása.

2. Egyéb, a szüreti idényre szükségesnek látszó intézkedések megtétele.

Magyarát, 1887. évi szeptember hó 10-én.

656 1—2 *A hegykapitányság.*

107—1887. hagy. sz. Bonts Döme aradi kir. közjegyzőtől.

Önkéntes árverés.

A néhai Vásárhelyi János örökösei közös tulajdonához tartozó, a muszkai 263. sz. tljkvben felvett

7800/1600 hold kiterjedésű szőllő

tartozékaival és folyó évi függő termésével **Muszkán**, a helyszinén, f. évi **szeptember hó 25.** napján, ugy az aradvárosi 321. számu tljkvben felvett,

Batthyányi-utcza 27. számu beltelkes ház

hivatalos közjegyzői irodámban f. évi október hó 2 napján, mindig d. e. 9 órakor Arad sz. kir. város árvaszéke 2276—1887. sz. végzésével nyert megbizás alapján alólirott által önkéntes nyilvános árvéresen el fognak adatni.

A venni szándékozók az árverési feltételeket folyó hó 12. napjától kezdve naponként d. e. 9—1, és d. u. 3—6 óráig alulirott közjegyzői irodában megtekinthetik.

Kelt Aradon, 1887. szeptember 2-án.

Török István,
mint **Bonts Döme** aradi kir. közjegyző helyettese.

631 2—3

Jegyzői irnok

kerestetik.

Kurtics község jegyzői irodájában egy, a jegyzői teendők minden ágában teljesen jártas, a magyar és román nyelveket biró, lehetőleg vizsgázott egyén

azonnal alkalmazást nyerhet.

Évi fizetése 300 frt és mosáson kivüli teljes ellátásból áll.

Kurtics, 1887. évi szept. 8.

Buday Péter,
jegyző.

648 2—3